

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะงานวิจัย

ในงานวิจัยเรื่อง "การก่อตัว วิถีชีวิต และปฏิกริยาในช่วงวิกฤติของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม (www.trekkingthai.com)" นี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ทาง คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์และกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยทั้งสิ้น 20 คน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยทำการแบ่งผลสรุปการวิจัยออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ 1) กระบวนการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวในสื่ออินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม 2) ลักษณะวิถีชีวิตเชิงปฏิสัมพันธ์ในชุมชนท่องเที่ยวของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม 3) ปฏิกริยาต่อวิกฤติ และการลดทอนความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนท่องเที่ยวของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม 4) ความเป็นชุมชนในสื่ออินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมนำไปสู่การท่องเที่ยว และ 5) แนวโน้มในอนาคตของการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างชุมชนในสื่ออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตอบโจทย์ของปัญหาคำวิจัยทั้ง 5 ข้อ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

5.1 กระบวนการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวในสื่ออินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม

กระบวนการก่อตั้งชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม เริ่มต้นขึ้นจากการค้นหาข้อมูล (Search) ด้านการท่องเที่ยวของเว็บมาสเตอร์จากระบบการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต นั่นคือ การพูดคุย สอบถามสมาชิกภายในเว็บไซต์พันทิพย์ดอทคอม เพื่อขอความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ตนสนใจ จากนั้น เว็บมาสเตอร์จึงได้ริเริ่มทำเว็บไซต์ของตนขึ้นมา โดยวางวัตถุประสงค์ในการสร้างเว็บไซต์ดังกล่าวขึ้นเพื่อสร้างเป็นเว็บไซต์ธุรกิจเชิงพาณิชย์ (E-commerce) ที่เน้นการขายอุปกรณ์เดินป่าผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม จะพบว่าเว็บมาสเตอร์ไม่ประสบความสำเร็จจากการทำเว็บไซต์ธุรกิจเชิงพาณิชย์ที่วางแผนไว้เนื่องจากเว็บมาสเตอร์ไม่มีการประเมินสัดส่วนผู้เข้าชมเว็บไซต์ต่อวัน ทำให้เว็บมาสเตอร์ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนของตน ส่งผลให้เว็บมาสเตอร์ไม่ทราบถึงลักษณะพฤติกรรมของสมาชิกที่เข้ามายังเว็บไซต์ของตน

ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้เว็บมาสเตอร์สร้างส่วนประกอบต่าง ๆ ขึ้นในเว็บไซด์อย่างไม่มีรูปแบบที่แน่นอน ใช้การคาดเดาจากการสังเกตเว็บไซด์ต่างประเทศ กล่าวคือ หากพบว่าเว็บเหล่านั้นมีส่วนประกอบใด ๆ ตนจะสร้างส่วนประกอบเหล่านั้นบนหน้าต่างภายในเว็บไซด์เทรคกิ้งไทยดอทคอม ส่งผลให้เว็บไซด์ประสบความสำเร็จล้มเหลว กล่าวคือ เป้าหมายในการทำธุรกิจเชิงพาณิชย์เพื่อขายอุปกรณ์เดินป่าไม่ได้รับความสนใจ พร้อมทั้งเว็บไซด์เทรคกิ้งไทยดอทคอมก็ไม่ได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมเท่าที่ควร

กระทั่ง เว็บมาสเตอร์หันมาทดลองใช้กลยุทธ์รูปแบบใหม่ นั่นคือ การมุ่งสานสัมพันธ์สมาชิกในชุมชนให้มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันมากขึ้น โดยจากการสานสัมพันธ์นี้เอง ทำให้เว็บมาสเตอร์เริ่มค้นพบว่า สมาชิกที่เข้ามาในเว็บไซด์ของตนมีลักษณะพฤติกรรมแตกต่างกัน เว็บมาสเตอร์จึงเริ่มสานสัมพันธ์สมาชิกที่มีลักษณะพฤติกรรมแตกต่างกันนั้นให้รู้จักกัน และพูดคุยกันมากขึ้น นำไปสู่การชักชวนให้สมาชิกในเว็บไซด์ออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกันซึ่งประสบความสำเร็จ ทำให้เว็บมาสเตอร์หันมาเปลี่ยนกลยุทธ์จากการมุ่งสานสัมพันธ์กับสมาชิกมาเป็นการประกอบธุรกิจทำทัวร์เต็มรูปแบบ ก่อให้เกิดการต่อต้านจากสมาชิกภายในเว็บไซด์อย่างรุนแรง กล่าวคือ สมาชิกเกิดความสับสนในจุดยืนของเว็บไซด์ระหว่างการเป็นเว็บไซด์สำหรับสานสัมพันธ์กลุ่มบุคคลที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับการเป็นเว็บไซด์ธุรกิจ ดังนั้น ทำให้เว็บมาสเตอร์ต้องกลับมาสร้างจุดยืนให้เว็บไซด์ของตนอีกครั้ง

จากเหตุการณ์ข้างต้น ทำให้เว็บมาสเตอร์ตัดสินใจกำหนดจุดยืนให้กับเว็บไซด์เทรคกิ้งไทยดอทคอม โดยเว็บมาสเตอร์เลือกที่จะผลานคำว่า "ธุรกิจ" และ "การสานสัมพันธ์กลุ่มบุคคลที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์" เข้าด้วยกัน ภายใต้ขอบเขตที่ชัดเจน กล่าวคือ เว็บมาสเตอร์จะยังคงทำหน้าที่การสานสัมพันธ์สมาชิกที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยให้ความร่วมมือกับโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เสมอ ขณะเดียวกัน หากเป็นกรณีการทำทัวร์ท่องเที่ยวที่หวังผลกำไร เว็บมาสเตอร์จะทำการแยกส่วนให้สมาชิกสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าลักษณะการทำทัวร์ของเว็บไซด์ก็จะต้องมีความสอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เช่นกัน ทำให้ปัจจุบันเว็บไซด์เทรคกิ้งไทยดอทคอมกลายเป็น "ชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต" ที่รวมกลุ่มบุคคลผู้ชื่นชอบการเดินทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เข้าไว้ด้วยกัน ขณะเดียวกัน เว็บไซด์ดังกล่าวก็ประสบความสำเร็จจากการทำทัวร์ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ดังนั้น จากการศึกษาลักษณะ / ส่วนประกอบต่าง ๆ ของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม ผู้วิจัยจะสังเกตเห็นว่า ภายในหน้าต่างของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตรดังกล่าว จะผลานจุดยืนในการสร้างชุมชน (ดังที่กล่าวไปแล้วในข้างต้น) ระหว่างคำว่า "ธุรกิจ" และ "การสานสัมพันธ์กลุ่มบุคคลที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์" เข้าด้วยกัน กล่าวคือ ทางเว็บไซต์จะแบ่งรูปแบบการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหน้าต่างหลัก (Trekkings Thai Menu) ซึ่งเน้นการเชิญชวนให้สมาชิกออกเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์กับทางเว็บไซต์ โดยการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับผู้เข้าชม ได้แก่ การแนะนำทีมงาน สถานที่ตั้งของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมโดยละเอียด ฯลฯ เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความรู้สึกอยากร่วมออกเดินทางไปกับเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม และส่วนที่สอง ซึ่งเน้นการสานสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชนผ่านกระดานสนทนา (บอร์ด) โดยจะทำการแยกแยะกระดานสนทนาออกตามความสนใจของสมาชิกในชุมชน เช่น บอร์ดอุปกรณ์และเทคนิค บอร์ดสะพานเป้ท่องเที่ยวโลก เป็นต้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า ในส่วนการเข้ามาในชุมชนของกลุ่มตัวอย่างนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก มาจากการความคุ้นเคยสนิทสนมกับเว็บมาสเตอร์ โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ด้านการท่องเที่ยวในเว็บไซต้อื่น และลักษณะที่สอง มาจากการค้นหาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ดังนั้น วิธีการสร้างความสนใจให้ผู้เข้าชมรู้จักชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าว เว็บมาสเตอร์จึงเลือกจะให้ความสำคัญกับ "ข้อมูลข่าวสาร" อันเกิดจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลของสมาชิกในชุมชน กล่าวคือ หากเว็บไซต์เป็นแหล่งรวมข้อมูลที่หลากหลาย และมีปริมาณข้อมูลที่มากพอ ในการค้นหาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของผู้ใช้งานจากสื่ออินเทอร์เน็ตทุกครั้ง จะพบปริมาณข้อมูลท่องเที่ยวเหล่านั้นจากเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมมากที่สุด จึงเป็นการงานที่เว็บไซต์ดังกล่าวจะเป็นที่รู้จักของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ดังนั้น เว็บมาสเตอร์จึงจำเป็นต้องเปิดพื้นที่ให้สมาชิกในชุมชนแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ โดยอิสระ เพื่อสร้างความหลากหลายในข้อมูลข่าวสารให้เกิดขึ้นในชุมชน

5.2 ลักษณะวิถีชีวิตเชิงปฏิสัมพันธ์ในชุมชนท่องเที่ยวของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรก ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้นในชุมชนท่องเที่ยว โดยอาศัยข้อมูลซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมผ่านตารางแจกแจงการวิเคราะห์ (Coding Sheet) เป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2548 ถึง 31 ธันวาคม 2548 และส่วนที่สอง ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์

ความสัมพันธ์เกี่ยวกับการกำหนดสถานภาพให้กับสมาชิกของเว็บมาสเตอร์ กับอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน

5.2.1 ลักษณะปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้นในชุมชนท่องเที่ยว

สมาชิกในชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม จะเลือกเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ยังชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าวในบทบาทของการเป็นผู้ตั้งกระทู้ และผู้ตอบกระทู้ โดยสิ่งที่สมาชิกมักให้ความสนใจเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ในชุมชนดังกล่าวเป็นดังนี้

1) ปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับการลงภาพบรรยากาศ และเรื่องราวความสนุกสนานในการเดินทางท่องเที่ยว – ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้จะเกิดขึ้นใน 5 กรณี ดังนี้

กรณีแรก กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตั้งกระทู้เพื่อนำภาพบรรยากาศ และเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวต่าง ๆ ของตน เมื่อครั้งเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ๆ ของตนมานำเสนอให้สมาชิกในชุมชนชื่นชมภาพ อีกนัยหนึ่งนั่นคือ การที่กลุ่มตัวอย่างนำภาพบรรยากาศการเดินทางท่องเที่ยวส่วนตัวลงมานั้น เป็นไปเพื่อต้องการสร้างความคุ้นเคยกับสมาชิกในชุมชน ประกอบกับการลงภาพดังกล่าวเป็นอีกหนึ่งวิธีการในการแสดงตัวตนของกลุ่มตัวอย่าง และยังเป็นการแสดงเจตนาบริสุทธิ์ อันจะมีผลในการชักชวนให้สมาชิกในชุมชนร่วมออกเดินทางกับตนในโอกาสต่อไป

กรณีที่สอง กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตั้งกระทู้เพื่อนำภาพบรรยากาศ และเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวของตนร่วมกับสมาชิกจากเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม (ชาวTKT) มาลงในชุมชน เพื่อให้สมาชิกในชุมชนร่วมรับชมภาพบรรยากาศดังกล่าว อีกนัยหนึ่งคือการสานสัมพันธ์เพิ่มเติมของตนกับสมาชิกในชุมชนภายหลังการกลับจากการเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน

กรณีที่สาม กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตั้งกระทู้เพื่อนำภาพบรรยากาศ และเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวของตนร่วมกับทีมงานจากเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมมาลงในชุมชน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดีของตนในการเดินทางร่วมกับทีมงานจากทางเว็บไซต์

กรณีที่สี่ กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตอบกระทู้เพื่อทำการชื่นชมภาพบรรยากาศ และเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวจากผู้ตั้งกระทู้ โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการเดินทางครั้งนั้น ๆ กรณีนี้กลุ่มตัวอย่างจะเข้ามาชื่นชมภาพ / เรื่องราว พร้อมกับพูดคุยกับผู้ตั้งกระทู้ และสมาชิกที่ออกเดินทางร่วมกันถึงความสนุกสนานย้อนหลังที่ตนได้รับจากการเดินทางในครั้งนั้น ๆ

กรณีที่ห้า กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตอบกระทู้เพื่อทำการชื่นชมภาพบรรยากาศ และเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวจากผู้ตั้งกระทู้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วมในการเดินทางครั้งนั้น ๆ กรณีนี้กลุ่มตัวอย่างจะเข้ามาชื่นชมภาพ / เรื่องราวความสนุกสนานในการเดินทางของผู้ตั้งกระทู้

พร้อมกับร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การท่องเที่ยวของตน หากตนเคยมีประสบการณ์ในสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ มาก่อน หรือหากไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน กลุ่มตัวอย่างจะเข้ามาพูดคุยสอบถามผู้ตั้งกระทู้เพิ่มเติม เพื่อวางแผนการเดินทางในครั้งต่อไป

2) ปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับการนัดพบปะสมาชิกตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางชุมชนท่องเที่ยวจัดขึ้น เช่น กิจกรรมนัดพบปะสมาชิกตามบอร์ดสนทนาต่าง ๆ - ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้จะเกิดขึ้นใน 2 กรณี ดังนี้

กรณีแรก กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตั้งกระทู้ เพื่อชี้แจงกำหนดการนัดพบปะสมาชิกตามกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทราบจำนวนสมาชิกที่ประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรม

กรณีที่สอง กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตอบกระทู้เพื่อแสดงเจตนาตอบรับการนัดพบปะสมาชิกตามกิจกรรมที่แต่ละบอร์ดจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมจากบอร์ดสนทนา หรือกิจกรรมของชุมชนท่องเที่ยวเทรคกิ้งไทยดอทคอม

3) ปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับการชักชวนให้สมาชิกในชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม (ชาวTKT) ร่วมเดินทางไปท่องเที่ยวกับตนตามสถานที่ต่าง ๆ - ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้จะเกิดขึ้นใน 2 กรณี ดังนี้

กรณีแรก กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตั้งกระทู้เพื่อชักชวนให้สมาชิกในชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม (ชาวTKT) ร่วมเดินทางไปท่องเที่ยวกับตนตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ

กรณีที่สอง กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตอบกระทู้เพื่อทำการชักชวนผู้ตั้งกระทู้ให้ร่วมออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับตน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างจะเข้ามาตอบกระทู้ในเชิงชักชวน หากพบว่าผู้ตั้งกระทู้ยังไม่ได้กำหนดการเดินทางไปท่องเที่ยวใด ๆ โดยในกรณีนี้กลุ่มตัวอย่างจะชักชวนให้ผู้ตั้งกระทู้ร่วมออกเดินทางท่องเที่ยวกับตน

4) ปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว - ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้จะเกิดขึ้นใน 4 กรณี ดังนี้

กรณีแรก กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตั้งกระทู้เพื่อเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ หรือนโยบายการพัฒนาสิ่งก่อสร้างใด ๆ ที่เป็นการรุกกล้าทรัพยากรธรรมชาติมาลงโทษเพื่อให้สมาชิกทราบและกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดค้านโครงการต่าง ๆ

กรณีที่สอง กลุ่มตัวอย่างจะทำการตั้งกระทู้เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยวทั้งใน และต่างประเทศ ให้สมาชิกเก็บเป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการเดินทางในแต่ละครั้ง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

กรณีที่สาม กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตั้งกระทู้เกี่ยวกับการแนะนำอุปกรณ์การเดินทางใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างจะนำอุปกรณ์ดังกล่าวมาแยกแยะส่วนประกอบ และวิจารณ์ประสิทธิภาพการใช้งานอุปกรณ์นั้น ๆ รวมถึงแนะนำเทคนิคการใช้อุปกรณ์เดินทางต่าง ๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับสมาชิกภายในชุมชน

กรณีที่สุดท้าย กลุ่มตัวอย่างจะเลือกตอบกระทู้ เพื่อให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ ในกรณีนี้ กลุ่มตัวอย่างจะทำการตอบกระทู้เมื่อผู้ตั้งกระทู้เข้ามาสอบถาม หรือขอข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างจะให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ ไม่ว่าจะ เป็นกระทู้ที่สอบถามเกี่ยวกับอุปกรณ์และเทคนิคการเดินทาง หรือกระทู้ที่ขอข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น

5) ปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับการขอความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนในกรณีต่าง ๆ - กลุ่มตัวอย่างจะเลือกเข้ามาตั้งกระทู้เพื่อขอความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน ได้แก่ ขอความร่วมมือจากสมาชิกในการร่วมบริจาคสิ่งของตามโครงการต่าง ๆ และการขอความร่วมมือจากสมาชิกในการร่วมวิจารณ์ฝีมือการถ่ายภาพของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการพัฒนาฝีมือต่อไปในอนาคต

6) ปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับการร่วมดูแลสมาชิกในชุมชน - ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้จะเกิดขึ้นใน 3 กรณี ดังนี้

กรณีแรก กลุ่มตัวอย่างจะเลือกเข้ามาตอบกระทู้ เพื่อแสดงการต้อนรับผู้ตั้งกระทู้ในฐานะสมาชิกหน้าใหม่ ซึ่งผู้ตั้งกระทู้มักเข้ามารายงานตัวขอเป็นสมาชิกในชุมชน

กรณีที่สอง กลุ่มตัวอย่างจะเลือกเข้ามาตอบกระทู้ เพื่อแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ต่อสมาชิกในชุมชน เช่น รู้สึกยินดีกับสมาชิกที่ประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ให้กำลังใจสมาชิกหากผิดหวังในชีวิต แสดงความรู้สึกห่วงใยสมาชิกในชุมชน

กรณีที่สาม กลุ่มตัวอย่างจะเลือกเข้ามาตอบกระทู้ เพื่อทักทาย พุดคุย หรือหยอกล้อสมาชิกในชุมชนที่ตนรู้สึกคุ้นเคยสนิทสนม ทั้งนี้ อาจเป็นเพียงความคุ้นเคยจากการโพสต์กระทู้บ่อยครั้งของผู้ตั้งกระทู้

7) ปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับการร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ - ปฏิสัมพันธ์ลักษณะนี้จะเกิดขึ้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างกระทู้เลือกเข้ามาตอบกระทู้ เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ หรือนโยบายการพัฒนาสิ่งก่อสร้างใด ๆ ที่เป็นการรุกล้ำทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้

ยังมีการร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นอื่น ๆ ที่ผู้ตั้งกระทู้เข้ามาตั้งประเด็นในการสนทนา ภายในชุมชน

5.2.2 ความสัมพันธ์เกี่ยวกับการกำหนดสถานภาพให้กับสมาชิกของเว็บมาสเตอร์ กับอิทธิพลต่อการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน

จากการกำหนดสถานภาพให้กับสมาชิกในชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต โดยแบ่งออกเป็นสถานภาพ 6 ระดับ ได้แก่ สถานภาพมือใหม่ สถานภาพขาประจำ สถานภาพนักโพสต์ (กระทู้ประจำบอร์ด สถานภาพแฟนพันธุ์แท้ที่เคที สถานภาพสุดยอดนักโพสต์กระทู้ประจำบอร์ด และสถานภาพผู้ช่วยดูแลบอร์ดคนสำคัญนั้น แม้เว็บมาสเตอร์จะเห็นความสำคัญ กระทั่งเชื่อว่าการให้สถานภาพแก่สมาชิกในชุมชนดังกล่าว จะเป็นตัวกระตุ้นให้สมาชิกเข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์ในชุมชนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการสอบถามกลุ่มตัวอย่างจะพบว่า การที่กลุ่มตัวอย่างได้รับสถานภาพต่าง ๆ หรือการเปลี่ยนระดับสถานภาพให้อยู่ในระดับที่มีความสำคัญมากขึ้นนั้น ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างในชุมชนดังกล่าวแต่อย่างใด แต่การเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างนั้น เกิดจากความรู้สึกคุ้นเคย สนทนากับเว็บมาสเตอร์ และสมาชิกภายในชุมชนมากกว่า

โดยความรู้สึกคุ้นเคย สนทนากับเว็บมาสเตอร์เกิดขึ้นตั้งแต่กลุ่มตัวอย่างเข้ามาในชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าวในครั้งแรก ๆ และได้รับการต้อนรับจากเว็บมาสเตอร์เป็นอย่างดี ได้แก่ การติชมภาพ / เรื่องราวที่กลุ่มตัวอย่างนำมาแลกเปลี่ยนในชุมชน การทักทาย พูดคุย หยอกล้อ ฯลฯ เหล่านี้ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความรู้สึกถึงความเป็นกันเองกับเว็บมาสเตอร์ ขณะเดียวกัน ความรู้สึกคุ้นเคย สนทนากับสมาชิกในชุมชนเกิดขึ้นจากการที่กลุ่มตัวอย่างเลือกให้ความสนใจต่อกระดานสนทนาต่าง ๆ ภายในเว็บไซต์ โดยเข้าไปแสดงตัวตนในกระดานสนทนาเหล่านั้น และได้รับการต้อนรับ พูดคุยอย่างสุภาพ เป็นกันเองจากสมาชิกที่ประจำอยู่ในกระดานสนทนาเหล่านั้น จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างกลับเข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์ภายในชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าวในครั้งต่อมา

อย่างไรก็ตาม แม้การกำหนดสถานภาพดังกล่าวจะไม่มีอิทธิพลในการกระตุ้นปฏิสัมพันธ์ในสมาชิกในชุมชน แต่สถานภาพที่สมาชิกได้รับนั้นมีความสำคัญในการบ่งชี้ความน่าเชื่อถือของสมาชิกนั้น ๆ กล่าวคือ สถานภาพเป็นการบ่งบอกเกี่ยวกับประสบการณ์ของสมาชิกเกี่ยวกับการเข้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ดังนั้น สถานภาพดังกล่าวจึงมีอิทธิพลต่อความถูกต้องในข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างนำมาแลกเปลี่ยนในชุมชน นอกจากนี้ ระดับสถานภาพต่าง ๆ ยังมีอิทธิพล

ต่อการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสมาชิก อันจะส่งผลต่อการตัดสินใจร่วมออกเดินทางท่องเที่ยว กับสมาชิกนั้น ๆ ในอนาคต

5.3 ปฏิบัติการต่อวิกฤติ และการลดทอนความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนท่องเที่ยวของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ 1)การวิเคราะห์เกี่ยวกับปฏิบัติการ และวิธีการลดทอนวิกฤติความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชน และ 2)การวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทในการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต ดังนี้

5.3.1 ปฏิบัติการ และวิธีการลดทอนวิกฤติความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชน

เมื่อเกิดวิกฤติความขัดแย้งทางความคิดเห็นขึ้นในชุมชน นั่นคือ สมาชิกในชุมชนมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งขัดแย้งกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญต่อการร่วมจัดการวิกฤติความขัดแย้งนั้น โดยการร่วมจัดการคลี่คลายวิกฤติความขัดแย้งภายในชุมชนนั้น แบ่งเป็น 2 วิธีการคือ วิธีการแรก กลุ่มตัวอย่างจะเลือกแสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านสมาชิกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยนำข้อเท็จจริงและเหตุผลมาอ้างอิงเพื่อสนับสนุนความคิดเห็นดังกล่าว และวิธีการที่สอง กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะนิ่งเฉยต่อสถานการณ์โดยไม่เข้าไปแสดงความคิดเห็นใด ๆ เนื่องจากเชื่อว่าเป็นวิธีการช่วยให้สถานการณ์ความขัดแย้งบรรเทาลงได้ดีกว่าการขยายความให้เรื่องราวไม่ยุติ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างบางรายเลือกที่จะออกไปจากชุมชนชั่วคราว เมื่อเกิดวิกฤติความขัดแย้ง เนื่องจากเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่สนุกสนาน อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างจะยังคงกลับเข้ามาในชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอมอีกครั้ง เมื่อพบว่าสถานการณ์วิกฤติความขัดแย้งนั้นบรรเทาแล้ว เพราะกลุ่มตัวอย่างยังมีความประสงค์ที่จะพบปะพูดคุยกับสมาชิกในชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม วิธีการลดทอนวิกฤติความขัดแย้งทางความคิดเห็นภายในชุมชนของเว็บมาสเตอร์ คือ เว็บมาสเตอร์จะทำหน้าที่เป็นคนกลางในการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นหลักการเหตุผลและข้อเท็จจริงเป็นพื้นฐานในการลดทอนวิกฤติ กล่าวคือ เว็บมาสเตอร์จะเร่งรีบให้สมาชิกทุกฝ่ายที่มีความเห็นขัดแย้งกันนำข้อเท็จจริงมาอ้างอิงในชุมชน ทั้งนี้ เว็บมาสเตอร์จะไม่ทำการตัดสินว่าสิ่งใดผิดหรือถูก แต่จะทำหน้าที่เพียงสรุปประเด็นข้อเท็จจริงทั้งหมด

ที่สมาชิกทั้งสองฝ่ายนำมาแสดง เพื่อให้สมาชิกในชุมชนพิจารณาด้วยหลักเหตุผลส่วนตัวเฉพาะบุคคล นอกจากนี้ หากเป็นกรณีความขัดแย้งที่มีลักษณะยืดเยื้อ และหาข้อยุติไม่ได้ เว็บมาสเตอร์จะนำเสนอวิธีการให้สมาชิกทั้งสองฝ่ายยุติบทสนทนานั้น ๆ เพื่อป้องกันการโต้เถียงที่รุนแรงมากขึ้นภายในเว็บ

ทั้งนี้ เมื่อเกิดวิกฤติความขัดแย้งด้านความคิดเห็น เว็บมาสเตอร์จะไม่ลบกระทู้ใด ๆ ออกจากกระดานสนทนา เนื่องจากเว็บมาสเตอร์ต้องการให้สมาชิกในชุมชนเปิดรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย และใช้เป็นสิ่งเตือนใจสมาชิกกรณีเกิดวิกฤติความขัดแย้งรูปแบบเดิมได้

5.3.2 บทบาทในการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต

วิกฤติทางธรรมชาติในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความสนใจเกี่ยวกับ 1) บทบาทของเว็บไซต์ในการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติในกรณีศึกษาต่าง ๆ 2) ปฏิกริยาของกลุ่มตัวอย่างเมื่อเกิดวิกฤติทางธรรมชาติในกรณีศึกษาต่าง ๆ ตามกรณีศึกษาทั้งสามกรณี ได้แก่ กรณีการสร้างกระเช้าขึ้นอุทยานแห่งชาติดอยหลวงเชียงดาว กรณีการเกิดธรณีพิบัติสึนามิ และกรณีการสร้างกระเช้าขึ้นอุทยานแห่งชาติภูกระดึง ดังนี้

บทบาทของเว็บไซต์ในการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติในกรณีศึกษาต่าง ๆ

ผู้วิจัยพบว่า บทบาทของเว็บไซต์ในการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติ กรณีการสร้างกระเช้าขึ้นอุทยานแห่งชาติดอยหลวงเชียงดาว และกรณีการสร้างกระเช้าขึ้นอุทยานแห่งชาติภูกระดึง มีรูปแบบการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติที่ใกล้เคียงกัน นั่นคือ เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมจะร่วมประสานความร่วมมือกับองค์กรเอกชนอื่น ๆ ที่มีนโยบายอนุรักษ์ธรรมชาติเช่นเดียวกัน โดยแบ่งการทำงานเป็น 3 สายงาน ได้แก่ สายงานทางอินเทอร์เน็ต สายงานเอ็นจีโอสายงานนักเขียน

เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมเป็นหนึ่งในหลายเว็บไซต์ที่ให้ความร่วมมือในการคัดค้านการสร้างกระเช้าขึ้นอุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่ง ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการคัดค้านโครงการทั้งสองนั้นเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน คือ ขั้นตอนแรก นำข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างกระเช้าทั้งสองแห่งมาแจ้งต่อสมาชิกในชุมชน ขั้นตอนที่สอง หาข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติทั้งสองมานำเสนอในชุมชน โดยการลงภาพ และข้อมูลทั้งหมดที่มี เปรียบเทียบให้เห็นข้อดี - ข้อเสียของการ

ก่อสร้างกระเช้าดังกล่าว เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาอ่านข้อมูลดังกล่าวเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และร่วมคัดค้านการก่อสร้างกระเช้าทั้งสองแห่งร่วมกัน ซึ่งในขั้นตอนนี้ได้รับความร่วมมือจากสมาชิก ในชุมชนในการค้นหาข้อมูล

ขั้นตอนต่อมา ทางเว็บไซต์ทำการจัดนำทริปเพื่อออกเดินทางท่องเที่ยวไปยังอุทยาน แห่งชาติทั้งสองแห่ง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ จัดทริปเพื่อให้ผู้ร่วมเดินทางพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่ควรร่วมมือ กันคัดค้านดังกล่าว เช่น กรณีดอยหลวงเชียงดาว การจัดทริปนั้นเป็นการยืนยันเกี่ยวกับความ หลากหลายทางธรรมชาติที่จำเป็นต้องอนุรักษ์ไว้ หรือกรณีภูกระดึง การจัดทริปนั้นเป็นการพิสูจน์ ข้อเท็จจริงว่า "ขึ้นภูกระดึงไม่ต้องพึ่งกระเช้า" ซึ่งทางเว็บไซต์จะนำภาพ / เรื่องราวในการออก เดินทางเหล่านั้น มาโพสต์ลงในชุมชน เพื่อใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในการต่อรองกับภาครัฐ และ ขั้นตอนสุดท้าย ทางเว็บไซต์จะทำการล່ารายชื่อจากสมาชิกที่ร่วมคัดค้านการก่อสร้างกระเช้าขึ้น อุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่ง โดยรวบรวมชื่อ ที่อยู่ หมายเลขบัตรประชาชน เพื่อนำไปรวมกับรายชื่อ ผู้คัดค้านในองค์กรเอกชนอื่น ๆ ข้างต้น

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยพบว่า ในกรณีการเกิดกรณีพิบัติสีน่านี เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม ไม่ได้มีบทบาทในการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติดังกล่าวแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ ที่เหนือความคาดหมาย แต่สิ่งที่ผู้วิจัยค้นพบ คือ ชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่รวบรวม ข้อมูลข่าวสาร และรายงานสถานการณ์การเกิดกรณีพิบัติดังกล่าว เนื่องจากศักยภาพในการเป็น แหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว ทำให้ในช่วงเวลาดังกล่าว เว็บไซต์เทรคกิ้งไทย ดอทคอมได้รับการเลือกสรรจากผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตจำนวนมากในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร จนเกิดเป็นความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในชุมชนในการร่วมบริจาคสิ่งของแก่ผู้ประสบภัยใน เวลาต่อมา

ปฏิภรียาของลุ่มตัวอย่างเมื่อเกิดวิกฤติทางธรรมชาติในกรณีศึกษาต่าง ๆ

ปฏิภรียาของลุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้น เมื่อเกิดวิกฤติทางธรรมชาติกรณีการก่อสร้างกระเช้าขึ้น อุทยานแห่งชาติดอยหลวงเชียงดาว และกรณีการก่อสร้างกระเช้าขึ้นอุทยานแห่งชาติภูกระดึง มี รูปแบบการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติที่คล้ายคลึงกัน นั่นคือ ลุ่มตัวอย่างจะมีความคิดเห็น ต่อเหตุการณ์เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะแรก ลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับโครงการก่อสร้างกระเช้าขึ้น อุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่ง โดยลุ่มตัวอย่างในส่วนนี้โดยมากเลือกที่จะแสดงบทบาทในการร่วม

คลีคลายวิกฤติดังกล่าว ด้วยวิธีการแสดงความคิดเห็นคัดค้าน ร่วมหาข้อมูลอ้างอิงกับทางเว็บไซต์ กระทั่งร่วมลงชื่อคัดค้านโครงการก่อสร้างกระเช้าดังกล่าว ขณะเดียวกัน ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับโครงการสร้างกระเช้าบางราย เลือกที่จะไม่มีบทบาท หรือส่วนร่วมใด ๆ เนื่องจากไม่เห็นด้วยกับวิธีการที่เว็บไซต์เลือกกระทำ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เลือกที่จะรับฟังข้อมูลข่าวสารเพียงอย่างเดียว โดยยอมรับความแตกต่างด้านความคิดเห็นระหว่างบุคคล เมื่อไม่เห็นด้วยในวิธีการคัดค้าน ก็จะไม่เข้าไปแทรกแซงให้เกิดความวุ่นวาย

ลักษณะที่สอง กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สึกเห็นด้วยกับการสร้างกระเช้าขึ้นอุทยานแห่งชาติ ทั้งสองแห่ง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้จะไม่กล้ามีบทบาทใด ๆ ในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกใด ๆ เนื่องจากไม่ต้องการให้เกิดความแตกแยกขึ้นภายในชุมชน

สำหรับปฏิกิริยาของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้น เมื่อเกิดวิกฤติทางธรรมชาติ กรณีการเกิดธรณีพิบัติสึนามิ ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเข้าไปแสดงความรู้สึกเสียใจต่อการสูญเสียของผู้ประสบภัย รวมถึงแสดงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้ประสบภัย โดยกลุ่มตัวอย่างจะร่วมมอบกำลังใจผ่านชุมชน รวมทั้งการร่วมลงภาพบรรยากาศความเสียหายตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นการรายงานสถานการณ์ความคืบหน้าของเหตุการณ์ดังกล่าว กระทั่งเกิดการความร่วมมือร่วมใจในการรวบรวมสิ่งของบริจาคให้แก่ผู้ประสบภัย

5.4 ความเป็นชุมชนในสื่ออินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมนำไปสู่การท่องเที่ยว

ในการตัดสินใจเลือกออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับบุคคลแปลกหน้าจากเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมนั้น ขึ้นอยู่กับการเลือกมอบความไว้วางใจในประเด็นต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อการตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ดังนี้

5.4.1 การตัดสินใจเลือกมอบความไว้วางใจต่อสมาชิกในชุมชน

จะเกิดขึ้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างเลือกตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวแบบ "ทริปหารเฉลี่ย" หรือ "ทริปกึ่งหารเฉลี่ย" ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะพิจารณาเลือกมอบความไว้วางใจจาก 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยแรก คือ ลักษณะนิสัยของสมาชิกนั้น ๆ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้การสังเกตจากการพูดคุยในกระดานสนทนาต่าง ๆ ปัจจัยที่สอง คือ ระยะเวลาในการคบหาสมาชิกนั้น ๆ ผ่านการพูดคุยจากกระดานสนทนาในชุมชน ปัจจัยที่สาม คือ การเปิดเผยตัวตนจริงในชีวิตจริงของสมาชิกนั้น ๆ ตามกิจกรรมนัดพบปะ

สังสรรค์ระหว่างสมาชิกในชุมชน และปัจจัยสุดท้าย คือ ข้อมูลที่สมาชิกนั้น ๆ นำมาแลกเปลี่ยน ข้อมูลในชุมชน ต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องเป็นจริง

5.4.2 การตัดสินใจเลือกมอบความไว้วางใจต่อเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม

จะเกิดขึ้นเมื่อกลุ่มตัวอย่างเลือกตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะพิจารณาเลือกมอบความไว้วางใจจาก 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยแรก คือ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อันเกิดจากการลงภาพ / เรื่องราวจากสมาชิกในชุมชนที่เคยออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม ปัจจัยที่สอง คือ ลักษณะนิสัยของเว็บมาสเตอร์ที่กลุ่มตัวอย่างพบเห็นผ่านกระดานสนทนา และปัจจัยสุดท้าย คือ ข้อมูลทั่วไปของบริษัทเทรคกิ้งไทยดอทคอม

5.5 แนวโน้มในอนาคตของการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผ่านการสร้างชุมชนในสื่ออินเทอร์เน็ต

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนล้วนมีทัศนคติต่อสื่ออินเทอร์เน็ตในเชิงบวก กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทุกคนมองเห็นความสำคัญเกี่ยวกับศักยภาพของสื่ออินเทอร์เน็ต ที่มีความสามารถในการค้นหาข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงคนหมู่มากได้ ดังนั้น หากในอนาคตมีการพัฒนาใช้สื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ผ่านการสร้างชุมชนมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในเชิงบวก 3 ประการ ได้แก่

ประการแรก การสร้างชุมชนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จะเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยความรู้ที่มีประโยชน์ ทันต่อยุคสมัย ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลจากสมาชิกในชุมชน

ประการที่สอง การสร้างชุมชนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถพบปะผู้ที่รักการเดินทางท่องเที่ยวรูปแบบเดียวกันได้ ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการแยกแยะรูปแบบการท่องเที่ยวตามความสนใจ นอกจากนี้ การแยกแยะรูปแบบการท่องเที่ยวยังเป็นการง่ายในการเผยแพร่โครงการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้อย่างตรงจุด ทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ประการสุดท้าย การสร้างชุมชนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จะทำให้สมาชิกที่เข้าไปอยู่ในชุมชนนั้น ๆ เกิดการเรียนรู้ / สร้างสรรค์ "มิตรภาพ" กับบุคคลอื่นในชุมชน และมิตรภาพนี้เอง จะนำไปสู่ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการออกเดินทางท่องเที่ยว หรือการร่วมมือร่วมใจคลี่คลายวิกฤติต่าง ๆ ทางธรรมชาติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง "การก่อตัว วิถีชีวิต และปฏิกริยาในช่วงวิกฤติของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม (www.trekkingthai.com)" ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้เป็น 4 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 มิติเกี่ยวกับการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาเกี่ยวกับ "การก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม" พบว่า ภาพรวมในการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าว เกิดขึ้นใน 2 ลักษณะ นั่นคือ ลักษณะแรก สมาชิกในชุมชนมาจากความคุ้นเคยสนิทสนมกับเว็บมาสเตอร์ โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ด้านการท่องเที่ยวในเว็บไซต์อื่น และลักษณะที่สอง สมาชิกในชุมชนมาจากการค้นหาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

Licklider และ Taylor ได้เสนอธรรมชาติของชุมชนที่สัมพันธ์กับการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ว่า ชุมชนที่มีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง (computer-mediated community) ประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ต่างที่ (geographically separated members) บางครั้งสมาชิกเหล่านี้ก็รวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ บางครั้งก็อยู่โดดเดี่ยว ชุมชนที่ว่านี้ไม่ได้มีลักษณะร่วมด้านมณฑลที่ตั้ง (common location) แต่มีความสนใจร่วมกัน (common interest) ผู้ที่บุคคลจะปฏิสัมพันธ์ด้วยในระหว่างที่ออนไลน์ คือ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกมาแล้วอย่างดีว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติสำคัญ คือมีความสนใจและมีเป้าหมายตรงกัน (commonality of interests and goals) มากกว่าที่จะถูกเลือกเพราะบังเอิญอยู่ใกล้ ๆ กัน

จะเห็นได้ว่า การรวมกลุ่มกันของสมาชิกในชุมชนทั้งสองลักษณะข้างต้นนั้น เกิดขึ้นจากความสนใจร่วมกันของสมาชิก กล่าวคือ ทุกคนล้วนมีความต้องการข้อมูลข่าวสารด้านการ

ท่องเที่ยว จึงหันมาให้สนใจเกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวดังกล่าวผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นเหตุให้แต่ละบุคคลซึ่งอาศัยอยู่ต่างสถานที่ได้พบปะ พูดคุยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม การพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของสมาชิกในชุมชนนี้ ถูกเชื่อมร้อยให้เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่มากกว่าคนแปลกหน้า กล่าวคือ จากการกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเว็บไซต์ดังกล่าวของเว็บมาสเตอร์ ซึ่งเลือกให้ความสำคัญกับ "การสานสัมพันธ์" ระหว่างสมาชิกในเว็บไซต์ เพื่อก่อให้เกิดเป็นชุมชนท่องเที่ยว อันจะส่งผลให้บุคคลตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน การสานสัมพันธ์ดังกล่าว มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเชื่อมร้อยให้ชุมชนมีความผูกพันกันอย่างเหนียวแน่น

Brown กล่าวว่า การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ทำให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์อันที่มิตร หรือแม้แต่ทำให้คนแต่งงานกันได้ คนในสังคมจำนวนหนึ่งใช้การสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือหรือช่องทางในการหาเพื่อน และใช้แก้ปัญหาที่ตนเองกำลังประสบอยู่

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์ เกี่ยวกับวิธีการสานความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน พบว่า เว็บมาสเตอร์มุ่งเน้นให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ การพบปะ พูดคุยระหว่างสมาชิก การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในทุก ๆ เรื่อง ไม่จำกัดเฉพาะเรื่องราวการท่องเที่ยวเท่านั้น และจากความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็นนี้เอง ทำให้สมาชิกแต่ละคนสามารถพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของตน อุปสรรคในการออกเดินทางที่ตนพบ กระทั่งการเล่าเรื่องราวส่วนตัวในชีวิตประจำวันของตนผ่านกระดานสนทนา (หรือเว็บบอร์ด) ให้สมาชิกในชุมชนทราบ และร่วมแสดงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ ร่วมแก้ปัญหาให้ตน ทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกเอื้ออาทร ผูกพันต่อกัน

นอกจากนี้ จากการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะวิถีชีวิตเชิงปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า สมาชิกในชุมชนจะมีวิธีการในการสานสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยเริ่มต้นจากการแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวบนกระดานสนทนา การลงภาพบรรยากาศการเดินทางท่องเที่ยวของสมาชิกผ่านกระดานสนทนา การเข้าไปแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่าง ๆ ผ่านกระดานสนทนา การให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ ฯลฯ เมื่อสมาชิกเกิดความคุ้นเคย สนธิสนมซึ่งกันและกัน จึงจะนำไปสู่การเชิญชวนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายนอกเว็บไซต์ร่วมกัน ได้แก่ กิจกรรมนัดพบปะสมาชิกตามสถานที่ต่าง ๆ กิจกรรมเพื่อโครงการ

อนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ทางเว็บไซต์จัดขึ้น และการตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน

E.M. Reid ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคลว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมในกระบวนการสื่อสาร อาจเป็นได้ทั้งแบบที่เคยรู้จักเห็นหน้าค่าตากันมาก่อนที่จะมาสื่อสารใน CMC เช่น ทำงานที่เดียวกัน หรือเคยคุยกันมาก่อนในชุมชนอื่นของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ก่อนที่จะมาสื่อสารและสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกัน ในชุมชนเฉพาะแบบ การสื่อสารครั้งแรกนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนขึ้นในการสื่อสารครั้งต่อไปภายใต้บริบทเดียวกัน

จากแนวคิดของ E.M. Reid ผู้วิจัยพบว่า ภายหลังจากการข้ามจากชุมชนเสมือนจริง (หรือชุมชนท่องเที่ยวเทรกกิ้งไทยคอตคอม) ไปยังโลกแห่งความเป็นจริงนั้น สมาชิกในชุมชนยังคงกลับเข้ามาสู่ชุมชนท่องเที่ยวเทรกกิ้งไทยคอตคอม เพื่อสานความสัมพันธ์เพิ่มเติม เนื่องจากสมาชิกได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน จึงนำไปสู่การพบปะ พูดคุยกับสมาชิกในชุมชนอีกครั้ง แต่การพบปะ พูดคุยนี้สมาชิกจะเต็มไปด้วยความรู้สึกเหมือนได้พูดคุยกับ "เพื่อน พี่น้อง หรือญาติสนิท" ดังนั้น ชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าวจึงสามารถดำรงอยู่ได้จากการสานสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในชุมชนตลอดเวลา

นอกจากนี้ จากแนวคิดของ กิตติ กันภัย เกี่ยวกับการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์ กล่าวว่า คอมพิวเตอร์มีบทบาทต่อคนทั่วไปในแง่การแยกตัวออกไปจากสังคมของคนหมู่มากไปสู่กลุ่มย่อย (isolated clique) การแยกตัวออกไปนี้จะช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของกลุ่ม หรือสังคมที่มีขนาดย่อมลง หรือถ้าจะกล่าวในทางกลับกันก็คือ คนจะสูญเสียความรู้สึกมีส่วนร่วมด้วยสังคมทั้งระบบที่มีขนาดใหญ่ แต่จะแสวงหากลุ่มอ้างอิงใหม่ ๆ ภายนอกระบบใหญ่ (external references) นั้น การเคลื่อนตัวเพื่อแสวงหาความสัมพันธ์กับกลุ่มชายขอบนี้จะขยายขอบเขตกว้างขึ้นเรื่อย ๆ นั่นคือ ปัจเจกบุคคลหนึ่งคน อาจมีกลุ่มอ้างอิงที่มากกว่าหนึ่ง

ในการเข้าสู่ชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตของสมาชิกนั้น ทำให้สมาชิกเรียนรู้ลักษณะนิสัยของคู่สนทนา เป็นเหตุให้สมาชิกสามารถคัดเลือกบุคคลที่ตนคิดว่า มีลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกับตน หรือมีความสนใจในกิจกรรมอื่น ๆ คล้ายคลึงกัน เช่น นอกจากจะสนใจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แล้ว ยังให้ความสนใจเกี่ยวกับยานยนต์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ในกรณีนี้สมาชิกจะเกิดการรวมกลุ่มเฉพาะขึ้น เพื่อพูดคุย แลกเปลี่ยนเรื่องราวเหล่านั้นต่อกัน ดังจะสังเกตได้จากการแบ่งกระดานสนทนาออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งการรวมกลุ่มกันของสมาชิกเหล่านี้ ในเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่า

แม้จะมีการรวมกลุ่มย่อยขึ้น แต่กลุ่มย่อยเหล่านั้นจะยังคงกลับเข้าสู่ชุมชนท่องเที่ยวเทรคกิ้งไทย ดอทคอม เพื่อพบปะ พูดคุยกัน อย่างไรก็ตาม ในประเด็นการรวมกลุ่มย่อยนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า หากเว็บมาสเตอร์ละเลย ไม่ให้ความสนใจต่อการรวมกลุ่มดังกล่าวแล้ว ก็อาจมีความเป็นไปได้มากที่สมาชิกในกลุ่มนั้น ๆ จะแยกกลุ่มออกไปจากชุมชน

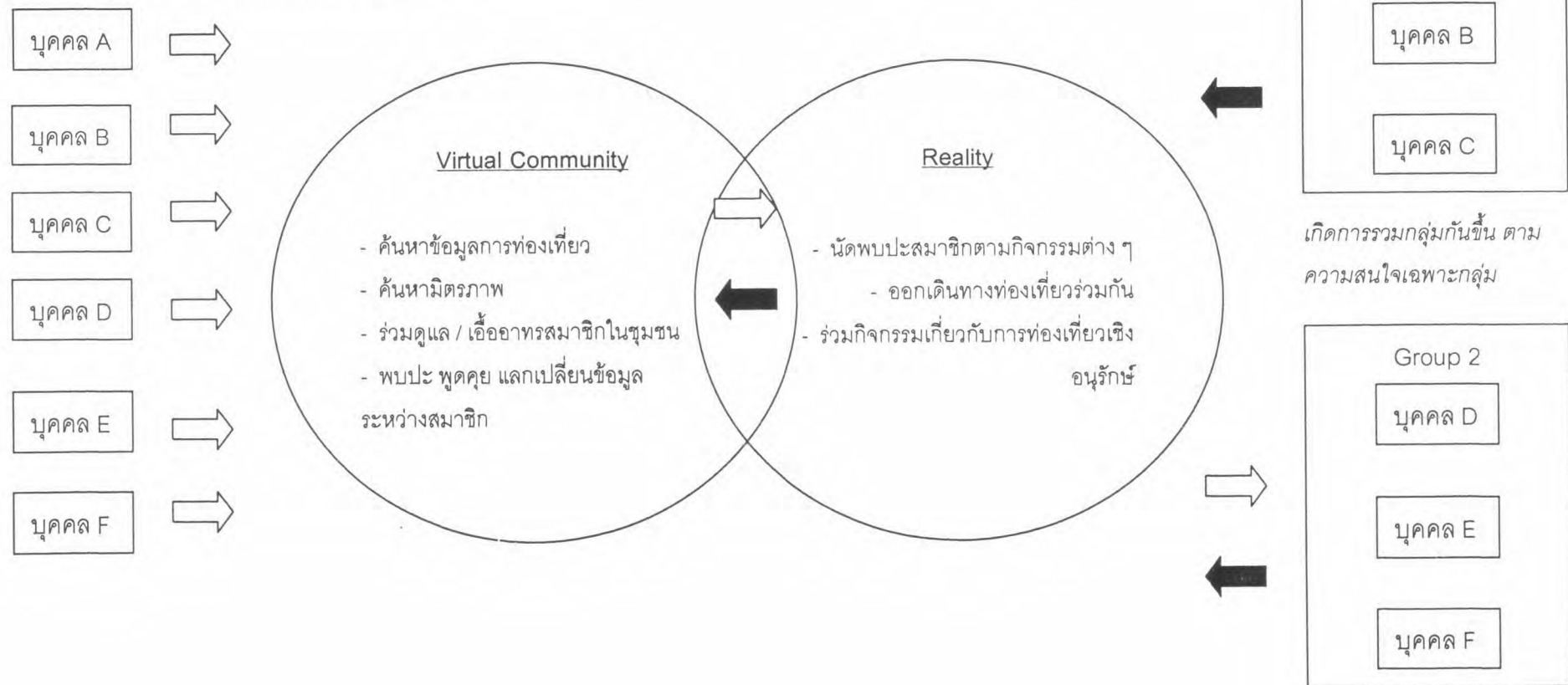
ทั้งนี้ จากการอภิปรายผลการวิจัยในข้างต้นเกี่ยวกับการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม การสานสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน การข้ามจากชุมชนเสมือนจริง (ชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอม) สู่อารตัดสินใจดำเนินกิจกรรมร่วมกันในโลกแห่งความเป็นจริง การกลับเข้าสู่ชุมชนเสมือนจริง (ชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอม) เพื่อสานสัมพันธ์กันของสมาชิก รวมถึงการรวมกลุ่มเฉพาะของสมาชิกในชุมชน ผู้วิจัยสามารถนำเสนอเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 12 แสดงโครงสร้างการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม

แสดงให้เห็นการเข้าสู่ชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตของสมาชิกในชุมชน และการรวมกลุ่มกันของสมาชิกในชุมชน นำไปสู่การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในโลกแห่งความเป็นจริง

แต่ละบุคคลอยู่อย่างเป็นอิสระต่อกัน

ทำการเข้าสู่ชุมชนท่องเที่ยว เทรคกิ้งไทยดอทคอม

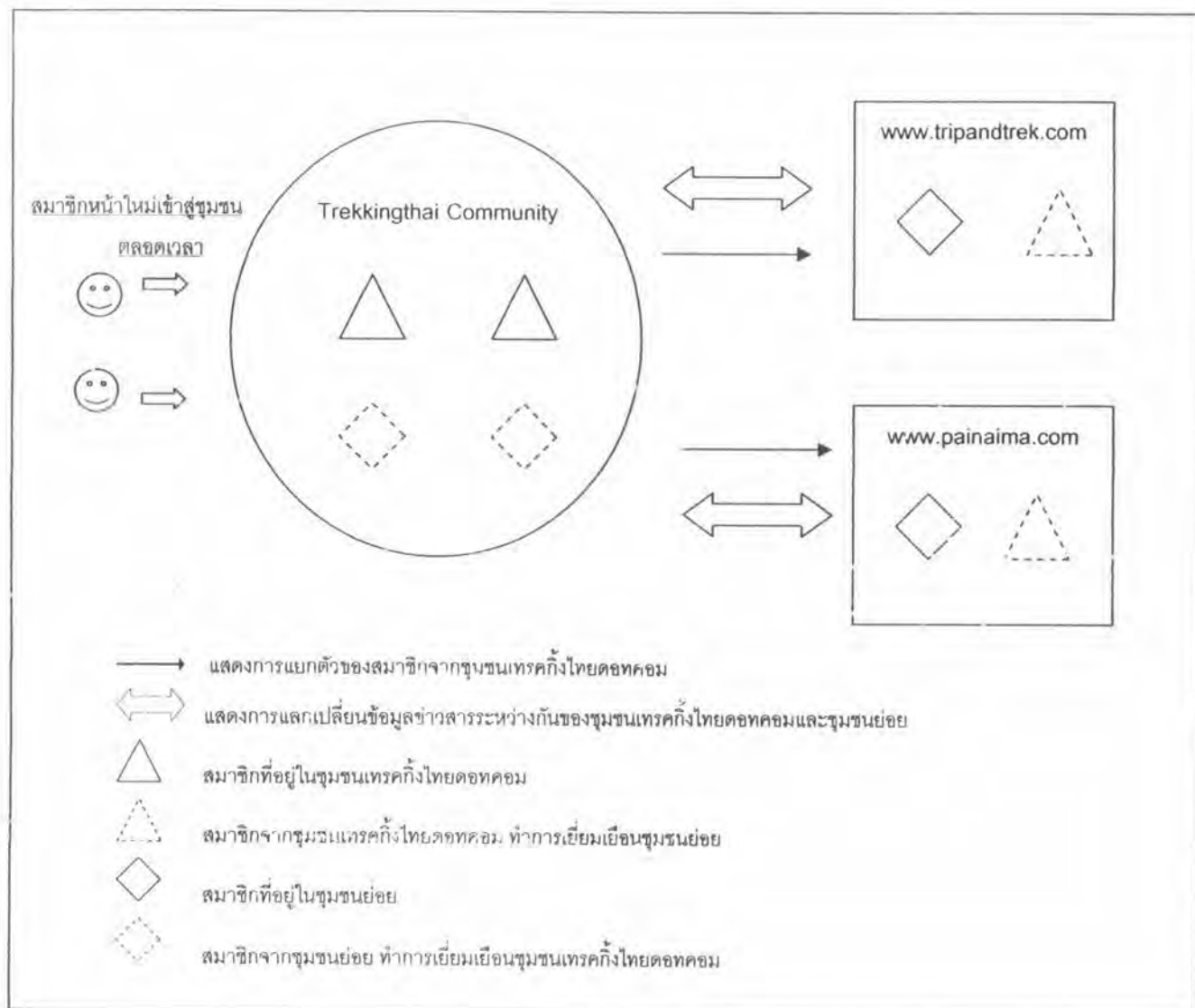

ปารีชาติ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ชุมชนในรูปแบบใหม่นี้มีพื้นฐานความผูกพันมาจากระบบเทคโนโลยี ทำให้รวมตัวกันง่าย และน่าจะแตกสลายได้ง่าย เป็นชุมชนเฉพาะกิจ ไม่ใช่ชุมชนที่มีวิวัฒนาการยาวนาน ทั้งในแง่กระบวนการและวิธีการ ดังนั้น พื้นฐานของชุมชนจึงขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ เทคโนโลยี และยุคสมัยเป็นเงื่อนไขสำคัญ แนวคิดนี้จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาค้นคว้าและหาคำตอบ

จากการตั้งข้อสังเกตของปารีชาติในข้างต้น จะพบว่า ในกระบวนการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมนั้น แม้จะเป็นกระบวนการก่อตัวซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันโดยง่ายตายตามแนวคิดของปารีชาติ นั่นคือ ผู้ใช้บริการข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมารวมรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่ตนต้องการ แต่จากการสานสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน เพื่อวาดหวังในการชักชวนให้สมาชิกในชุมชนออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน และการสานสัมพันธ์ภายหลังจากการที่สมาชิกออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกันแล้ว จึงทำให้สมาชิกในชุมชนรู้สึกถึงความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกัน ประกอบกับความเห็นห่างที่สมาชิกมีต่อบุคคลแวดล้อมในโลกแห่งความเป็นจริง ทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดการนำเอาชุมชนเสมือนจริง (ชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอม) มาชดเชยความเห็นห่างในโลกความเป็นจริง ดังจะเห็นได้จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญต่อ "เพื่อน" ที่ตนรู้จักผ่านชุมชนท่องเที่ยวเทรคกิ้งไทยดอทคอมว่า "สนิทสนมมากกว่าเพื่อนที่ตนรู้จักในชีวิตประจำวันเสียอีก"

นอกจากนี้ ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์ยังพบว่า กระบวนการสานสัมพันธ์ดังกล่าว ก่อให้เกิดการเรียนรู้ลักษณะนิสัย / พฤติกรรมซึ่งกันและกันของสมาชิกในชุมชน เป็นเหตุให้สมาชิกค้นพบกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจตรงกับตน นำไปสู่การจับกลุ่มแยกย่อยเป็นกลุ่มความสนใจเฉพาะของสมาชิกดังแผนภาพแสดงโครงสร้างการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมข้างต้น ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์นี้เอง พบว่าการแยกตัวของกลุ่มย่อยเหล่านี้ ยังคงมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวระหว่างกัน รวมถึงการเชื่อมโยงกันระหว่างสมาชิกจากชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอมสู่ชุมชนกลุ่มย่อย และจากชุมชนกลุ่มย่อยนั้นสู่ชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอม (กล่าวอีกนัยหนึ่ง นั่นคือ มีการข้ามกันไปมาระหว่างสมาชิกทั้งสองชุมชน) ทำให้การแยกตัวของกลุ่มย่อยนั้น ๆ ยังคงสถานะความผูกพันกับชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอมตลอดเวลา

แผนภาพที่ 13 แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร และสมาชิกระหว่างกันของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต
เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม กับชุมชนย่อย

จากแผนภาพจะเห็นว่า เมื่อมีการแยกตัวของกลุ่มย่อยออกไปตั้งเว็บไซต์ใหม่ / ชุมชนใหม่ แต่การแยกตัวออกไปนี้ ชุมชนย่อยจะยังคงแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอม หรือทำการรายงานสถานการณ์ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน นอกจากนี้ สมาชิกจากชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอมจะทำการเยี่ยมเยือนชุมชนย่อยนั้น ๆ ขณะที่ สมาชิกในชุมชนย่อยนั้น ๆ ก็จะมาเยี่ยมเยือนชุมชนท่องเที่ยวเทรคกิ้งไทยดอทคอมเช่นกัน ดังนั้น กล่าวได้ว่า การสานสัมพันธ์ข้ามชุมชนนี้เองทำให้ความผูกพันของชุมชนเสมือนจริงยิ่งทวีความสนิทสนมแน่นแฟ้นมากขึ้นไปอีก เช่น ข้อมูลที่มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเว็บมาสเตอร์ จะพบว่า สมาชิกภายในชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอม มีการแยกตัวออกไปเป็นกลุ่มย่อย เช่น การออกไปสร้างเว็บไซต์

tripandtrek.com, trekkerhug.com, painaima.com เป็นต้น ซึ่งเว็บไซต์เหล่านี้ยังคงทำการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกัน และสมาชิกได้ทำการไปมาหาสู่กันระหว่างชุมชนอีกด้วย

จากที่กล่าวมา เป็นเหตุให้ผู้วิจัยค้นพบข้อค้นพบทางการวิจัยใหม่จากการตั้งข้อสังเกตของปาริชาติว่า ชุมชนเสมือนจริงแม้จะรวมตัวกันง่าย แต่สามารถเกิดระบบความสัมพันธ์ / ความผูกพันได้ในระยะยาว ดังเช่นชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม ซึ่งสามารถยืนยันการดำรงอยู่ของชุมชนเสมือนจริงได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม การเกิดขึ้นของชุมชนทางสังคมนั้น สนธยา พลศรี กล่าวว่า นอกจากจะเกิดขึ้นจากกิจกรรมกลุ่มของบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว สมาชิกในชุมชนจะต้องมีวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินชีวิตร่วมกัน ขณะเดียวกัน แนวคิดของ Jones เกี่ยวกับความเป็นชุมชนรูปแบบใหม่ กล่าวว่า การเกิดขึ้นของชุมชนในรูปแบบใหม่หรือชุมชนเสมือนจริง จึงตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือ ด้วยสำนึกของพลเมือง และสามารถเข้ามามีส่วนร่วม/ร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม โดยไม่จำกัดเพศ วัย ศาสนา การศึกษา ฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ ฯลฯ โดยมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทำหน้าที่ในการเชื่อมโยง/ร้อยรัดความเป็นชุมชนไว้ การเป็นแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยที่สมาชิกของชุมชนสามารถรับรู้ เข้าถึงและร่วมกันกำหนดทิศทางแนวทางการพัฒนาสังคมได้อย่างเสรีและเป็นประชาธิปไตย นอกจากนี้ ยังจะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมในรูปแบบใหม่ ๆ

ลักษณะความเป็นชุมชนของเว็บไซต์ดังกล่าว แม้สมาชิกจะมีอิสระ ในการแสดงออกทางความคิดเห็นได้ในทุก ๆ เรื่องราว แต่พื้นฐานในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในกรอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กล่าวคือ แม้จะมีการพูดคุยกันในเรื่องราวอื่น เช่น ข่าวสารประจำวัน สารบันเทิง ฯลฯ แต่เมื่อไรก็ตามที่ชุมชนรับทราบข่าวคราวเกี่ยวกับวิกฤติทางธรรมชาติต่าง ๆ ชุมชนจะเกิดความร่วมมือร่วมใจกัน ในการร่วมเผชิญกับวิกฤติเหล่านั้น เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายร่วมกัน นั่นคือ การอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว

จากการอภิปรายผลกรวิจัยเกี่ยวกับการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตในช่วงต้น จะเห็นได้ชัดเจนว่า การสร้างเว็บไซต์หนึ่ง ๆ ให้กลายเป็น "ชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต" มีบทบาทสำคัญในเชิงบวกต่อการส่งเสริมการรณรงค์ท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ จากการสานสัมพันธ์ภายในชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าว ทำให้ผู้ที่ชื่นชอบในการเดินทางท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีโอกาสพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

มากขึ้น ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มในการออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน ขณะเดียวกัน ลักษณะความเป็นชุมชนท่องเที่ยวที่ถูกสร้างขึ้นนี้เอง ยังสามารถก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวร่วมกันในหมู่นักท่องเที่ยวได้อีกด้วย กล่าวคือ เมื่อบุคคลมารวมกลุ่มกัน จะเกิดการสร้างค่านิยมที่ดีงามด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น

ในปัจจุบันจะพบว่า การเกิดขึ้นของเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวต่าง ๆ มีปริมาณมาก แต่เว็บไซต์ที่ประสบความสำเร็จกลับลดจากการไม่ได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมก็มีปริมาณมากเช่นกัน ดังนั้น หากผู้ออกแบบเว็บไซต์ได้นำกลยุทธ์การสร้างให้เว็บไซต์กลายเป็นชุมชน ดังเช่นเว็บไซต์เทรคคิงไทยดอทคอมแล้ว ผู้วิจัยเชื่อว่า เว็บไซต์นั้น ๆ จะประสบความสำเร็จเช่นกัน นั้นย่อมนำมาซึ่งปริมาณการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจะเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ขณะเดียวกัน จากการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าว จะพบว่า เมื่อสมาชิกในชุมชนเกิดการรวมกลุ่มซึ่งมีความสนใจร่วมกัน ทำให้เป็นการง่ายต่อการแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวอย่างตรงกลุ่มเป้าหมาย และท้ายสุดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวระหว่างสมาชิกในชุมชนนี้ จะก่อให้เกิด "แหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสาร" ด้านการท่องเที่ยวที่เชื่อถือได้ และทันต่อยุคสมัยได้อีกด้วย

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยยังพบว่า สิ่งหนึ่งของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคคิงไทยดอทคอม มีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเว็บไซต์ท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์ นั่นคือ จากการศึกษาเกี่ยวกับการอธิบายตัวตนในชุมชนเสมือนจริงที่ผ่านมา เช่นงานวิจัยของจิรัฐ ศุภการ ซึ่งพบว่า ผู้คนในชุมชนเสมือนจริงมีการสร้างตัวตนของตนขึ้นมาใช้ในชุมชนที่หลากหลาย โดยผู้คนสามารถสร้างตัวตนของตนได้ตามความต้องการ นั่นคือ สร้างตัวตนให้ทั้งหมด (คือ ตัวตนที่แตกต่างจากมนุษย์ในโลกแห่งความเป็นจริงอย่างสิ้นเชิง) สร้างตัวตนแบบผสมผสาน (คือ ตัวตนที่มีบางส่วนคล้ายคลึงกับร่างกายของมนุษย์ในโลกแห่งความเป็นจริง แต่ผสมผสานบางสิ่งเข้าไป) และสร้างตัวตนแบบอนุรักษ์ (คือ ตัวตนที่ถูกสร้างขึ้นใหม่โดยคงไว้ซึ่งตัวตนอันเป็นรูปร่างของมนุษย์ในโลกแห่งความเป็นจริง)

จากผลวิจัยของจิรัฐข้างต้น จะพบว่ามีความแตกต่างจากงานวิจัยในขั้นนี้ กล่าวคือ จากข้อค้นพบเกี่ยวกับการสร้างความไว้วางใจที่สมาชิกพึงกระทำในชุมชนเทรคคิงไทยดอทคอม เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการชักชวนให้คนในชุมชนไว้วางใจตน กระทั่งออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน ทำให้สมาชิกมีความจำเป็นต้องเปิดเผยลักษณะตัวตนที่เป็นจริงของตนให้ปรากฏต่อชุมชนดังกล่าว ไม่ที่จะเป็นการลงภาพส่วนตัวของสมาชิกในชุมชน การใช้ถ้อยคำภาษาที่แสดงเอกลักษณ์ที่เป็นจริงของตน ฯลฯ ข้อค้นพบนี้เองเป็นเหตุให้การอธิบายตัวตนในชุมชนเสมือนจริงของเทรคคิงไทย

ดอทคอมมีรูปแบบเฉพาะ นั่นคือ เมื่อชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าวเป็นเว็บไซต์ที่ดำเนินธุรกิจเชิงพาณิชย์ด้านการท่องเที่ยวแล้ว สิ่งหนึ่งที่ผู้ทำเว็บ (เว็บมาสเตอร์) ต้องคำนึงถึงก็คือ มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องให้สมาชิกในชุมชนของตนเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริงของเขาต่อชุมชน เนื่องจาก การปกปิดตัวตน หรือการสร้างตัวตนของสมาชิกเป็นอย่างอื่นอย่างใดโดยอมส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจที่สมาชิกมีต่อกันและกัน

ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้เรายังพบความต่างในการเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงภายในเว็บไซต์ธุรกิจท่องเที่ยวที่มีความต่างจากเว็บไซต์ธุรกิจทั่วไปที่มีอยู่ ซึ่งมีได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยตัวตนของสมาชิก และจากข้อค้นพบนี้เอง ผู้วิจัยเชื่อว่า หากผู้ทำเว็บ (เว็บมาสเตอร์) นำข้อค้นพบดังกล่าวมาใช้เป็นช่องทางในการพัฒนาธุรกิจเชิงพาณิชย์ (E-commerce) ผ่านเว็บไซต์ที่มีอยู่ ก็จะทำให้เกิดศักยภาพในการประกอบธุรกิจเชิงพาณิชย์อย่างสมบูรณ์แบบ กล่าวคือ การให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยตัวตนจริงของสมาชิกในเว็บไซต จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ใช้บริการข้อมูลข่าวสารในการเลือกทำธุรกรรมใด ๆ ผ่านเว็บไซต์

กล่าวโดยสรุป การเกิดขึ้นของสื่อชนิดใหม่นี้ มีศักยภาพในการเร่งรัดให้ผู้เข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวได้อย่างไม่จำกัด ทำให้ผู้ที่ชื่นชอบ / รักในการออกเดินทางท่องเที่ยวมีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวกับบุคคลแปลกหน้าที่มีความสนใจเช่นเดียวกับตน โดยอาศัยการสนทนาสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน เหมือนที่ "ชุมชนเทรคกิ้งไทยดอทคอม" ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการใช้สื่อรูปแบบใหม่นี้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เหล่านี้เองเป็นเหตุผลให้ข้อมูลข่าวสารที่เราพบจากการแลกเปลี่ยนนี้ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบันมากที่สุด และเมื่อเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการเสนอข่าวสารที่ทันสมัย

ดังที่กล่าวไปแล้วในข้างต้น จะพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อชนิดใหม่นี้ ส่งผลให้เกิดการดำเนินธุรกิจรูปแบบใหม่ ๆ กล่าวคือ เว็บไซต์กลายเป็นพื้นที่ที่บุคคลสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ได้ นั่นคือ เริ่มพัฒนาให้เว็บไซต์หนึ่ง ๆ กลายเป็นชุมชนที่มีความรักความผูกพันกัน อันจะนำไปสู่การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน นั้นย่อมหมายถึง อัตราการเติบโตในเชิงธุรกิจด้านการท่องเที่ยวจะมีอัตราเพิ่มขึ้นไปด้วย

มิตินี้ 2 มิตินี้เกี่ยวกับความไว้วางใจของสมาชิกในชุมชนต่อการตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยว

จากการศึกษาเกี่ยวกับความไว้วางใจที่สมาชิกพึงมีต่อการตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวพบว่า สมาชิกในชุมชนจะใช้เกณฑ์ในการเลือกมอบความไว้วางใจเป็น 2 กรณี คือ กรณีแรก การมอบความไว้วางใจต่อบุคคลในชุมชน เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวแบบหารเฉลี่ยและกินหารเฉลี่ย นั่นคือ ความสำคัญในการพิจารณามอบความไว้วางใจจะมุ่งเน้นไปที่คู่สนทนาในชุมชน ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะนิสัยของคู่สนทนา ระยะเวลาในการทำความรู้จัก การเปิดเผยตัวตนของคู่สนทนา และความถูกต้องในข้อมูลของคู่สนทนา กรณีที่สอง การมอบความไว้วางใจต่อเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับเว็บไซต์ นั่นคือ ความสำคัญในการพิจารณามอบความไว้วางใจจะมุ่งเน้นไปที่ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏในเว็บไซต์ ลักษณะนิสัยของเว็บมาสเตอร์ที่ปรากฏ และรายละเอียดข้อมูลของเว็บไซต์ ทั้งนี้ จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

Hovland, Janis and Kelly, Berlo, Lemert, Middlebrook, Singletary และ Infante กล่าวว่า ความไว้วางใจมีความสัมพันธ์กับความน่าเชื่อถือ ซึ่งในกระบวนการสื่อสารความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร หรือแหล่งสาร เป็นแรงผลักดันประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้รับสารคล้อยตามหรืออภินัยหนึ่งก็คือมีผลต่อการโน้มน้าวใจนั่นเอง

จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร หรือแหล่งสารมีความสำคัญอย่างมากต่อการเลือกมอบความไว้วางใจของสมาชิกในชุมชน ทั้งความน่าเชื่อถือของสมาชิกในชุมชน และความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม กล่าวคือ การที่บุคคลจะเลือกตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวกับบุคคลแปลกหน้าทางอินเทอร์เน็ตนั้น บุคคลจะพิจารณาความถูกต้องในข้อมูล ที่ซึ่งบุคคลนั้นแสดงออกต่อสาธารณะ แบ่งเป็น 2 กรณี คือ ความน่าเชื่อถือของบุคคล / ผู้ส่งสาร และความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร / เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม

ความน่าเชื่อถือของบุคคล / ผู้ส่งสาร นั่นก็คือ สมาชิกในชุมชน การตัดสินใจเลือกมอบความไว้วางใจต่อบุคคลนี้ บุคคลจะพิจารณาจากการเปิดเผยตัวตนของสมาชิกนั้น ๆ และความถูกต้องของข้อมูลที่สมาชิกนั้น ๆ นำมาแลกเปลี่ยนในชุมชน กล่าวคือ หากสมาชิกคนใดในชุมชน

เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวที่เป็นจริงให้ชุมชนทราบ หรือนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เช่น ภาพถ่ายส่วนบุคคล ภาพบรรยากาศการเดินทางท่องเที่ยวของตน แจ้งข่าวสารการเดินทางสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ฯลฯ ก็จะได้รับ ความไว้วางใจต่อชุมชนมาก ขณะเดียวกัน หากพบว่าบุคคลคนใดบุคคลคนหนึ่ง ไม่แสดงข้อมูลส่วนบุคคลต่อสาธารณะ หรือแสดงข้อมูลข่าวที่เป็นเท็จ บุคคลนั้นก็จะไม่ได้รับความไว้วางใจจากชุมชน ผลที่ได้รับคือ เมื่อบุคคลนั้นเข้ามาเชิญชวนให้สมาชิกในชุมชนออกเดินทางท่องเที่ยว ชุมชนจะไม่ให้ความสนใจต่อการเชิญชวนนั้น เนื่องจากการปกปิดตัวตน เป็นการแสดงเจตนาไม่บริสุทธิ์ ไม่จริงใจต่อชุมชน

ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร / เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม การตัดสินใจเลือกมอบความไว้วางใจต่อเว็บไซต์นี้ บุคคลจะพิจารณาจากความถูกต้องของข้อมูลที่พบบนเว็บไซต์ นั่นคือการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวอย่างถูกต้อง กล่าวคือ หากสมาชิกตัดสินใจเลือกเดินทางร่วมกับเว็บไซต์ สมาชิกจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่เว็บไซต์นำเสนอ ซึ่งหากสมาชิกพบว่าข้อมูลดังกล่าวมีข้อผิดพลาด สมาชิกจะเกิดความรู้สึกหงุดหงิด ไม่มั่นใจในการออกเดินทางร่วมกับเว็บไซต์ดังกล่าว ในทางตรงกันข้าม เมื่อเว็บไซต์นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์เดินทางท่องเที่ยวย้อนหลัง ได้แก่ ภาพบรรยากาศ เรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยว ฯลฯ ซึ่งมีสมาชิกในชุมชนร่วมออกเดินทาง และสมาชิกนั้น ๆ ร่วมเข้ามาแสดงความรู้สึกสนุกสนาน เป็นกันเอง ฯลฯ ข้อมูลเหล่านี้จะสามารถเป็นหลักฐานยืนยันความน่าเชื่อถือให้กับเว็บไซต์ได้เป็นอย่างดี

Motton Deutsch ทำการศึกษาเรื่องความไว้วางใจ และพบว่าสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นมาจากบุคคล หรือความรู้สึกที่มีต่อผู้อื่นเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ความไว้วางใจเป็นผลมาจากการโต้ตอบกันของสองฝ่าย นอกจากนี้ ความรู้สึกภายในก็เป็นความรู้สึกที่มีต่อตนเอง และต่อผู้อื่นรวมทั้งความคาดหวังที่แต่ละคนคาดหวังต่อบุคคลอื่น และบรรทัดฐาน (norm) ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลอื่น

จากผลการศึกษาของ Motton Deutsch ข้างต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ว่า ความไว้วางใจเป็นผลมาจากการโต้ตอบกันของบุคคลสองฝ่าย กล่าวคือ จากการศึกษาเกี่ยวกับความไว้วางใจในชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม พบว่า สมาชิกในชุมชนให้ความสำคัญกับการโต้ตอบซึ่งกันและกันผ่านกระดานสนทนา (เว็บบอร์ด) เนื่องจากการโต้ตอบกันนี้ ทำให้สมาชิกเรียนรู้ลักษณะนิสัยของคู่สนทนา โดยเมื่อสมาชิกทราบลักษณะนิสัยของสมาชิกแต่ละคนในชุมชนแล้ว สมาชิกจะทำการคัดกรองเพื่อเลือกมอบความไว้วางใจต่อบุคคลที่ตนคิดว่ามีลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกับตน เช่น มีความคิดเห็นทิศทางเดียวกัน ชอบในสิ่งเดียวกัน ฯลฯ หรือ

เลือกมอบความไว้วางใจต่อบุคคลที่มีลักษณะนิสัยในการเข้าสังคมที่ดี เช่น ให้เกียรติบุคคลอื่น มีมารยาทในการสนทนาบนเว็บบอร์ด เป็นต้น โดยการเลือกมอบความไว้วางใจที่อาศัยการโต้ตอบ / เรียนรู้คู่สนทนานั้น สมาชิกจะนำผลการเรียนรู้ที่ตนได้ นั่นคือ ลักษณะนิสัยของคู่สนทนา ไปเปรียบเทียบกับความคาดหวังที่สมาชิกวางไว้ โดยสมาชิกคาดหวังว่าลักษณะนิสัยของบุคคลที่ตนเลือกมอบความไว้วางใจนั้นสามารถเข้ากับตนได้ นั้นย่อมนหมายถึง อุปสรรคในการเดินทางออกท่องเที่ยวพร้อมกันจะหมดไป

นอกจากนี้ จากผลการวิจัยของ B.J.Fogg และคณะ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความไว้วางใจของผู้ใช้บริการข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต พบว่า เว็บไซต์จะได้รับความไว้วางใจต่อผู้เข้าชม ต่อเมื่อเว็บไซต์มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา เชื่อถือได้ ไม่หลอกลวง เช่น เว็บไซต์ต้องแสดงที่อยู่ทางกายภาพขององค์กร / หน่วยงาน / บริษัทของตนบนเว็บไซต์ที่เป็นจริง ระบุหลายเลขโทรศัพท์ที่ผู้ใช้บริการข้อมูลข่าวสารสามารถติดต่อได้ มีการให้ที่อยู่ทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ (email) บนเว็บไซต์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกมอบความไว้วางใจของสมาชิกในชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตดังกล่าว จะพบว่า แม้สมาชิกในชุมชนจะเล็งเห็นความสำคัญของความถูกต้องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของบริษัท ได้แก่ ที่ตั้งสำนักงาน เบอร์ติดต่อกลับ เลขทะเบียนประกอบธุรกิจพาณิชย์ ฯลฯ แต่การให้ความสำคัญนั้น เป็นเพียงประเด็นรองหากเทียบกับการเลือกมอบความไว้วางใจต่อบุคคลโดยอาศัยการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จะเห็นได้จากการที่สมาชิกในชุมชนเลือกมอบความไว้วางใจต่อเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม โดยพิจารณาจากลักษณะนิสัยของเว็บมาสเตอร์ (Webmaster) ที่ตนพบเห็นผ่านกระดานสนทนาเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงข้อเท็จจริงของบริษัทประกอบการพิจารณาแต่อย่างใด ดังนั้น ความไว้วางใจที่เกิดขึ้นในชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมนั้น มุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมที่สมาชิกแสดงออกในชุมชนเป็นสำคัญ

ดังนั้น ความพยายามในการสร้างความน่าเชื่อถือของสมาชิกในชุมชน จึงเป็นเหตุผลสอดคล้องกับการเข้ามาปฏิบัติสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน กล่าวคือ เมื่อสมาชิกต้องการเชิญชวนให้คนในชุมชนออกเดินทางท่องเที่ยวพร้อมกัน สมาชิกดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตนเอง โดยอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนรู้สึกคุ้นเคยสนิทสนมกับตน นั่นคือ สมาชิกมีความพยายามในการเข้ามายังชุมชนเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของตนสู่ชุมชน แม้กระทั่ง

การนำเรื่องราวส่วนตัวในชีวิตประจำวันของตนเปิดเผยต่อชุมชน เพื่อสร้างความรู้จัก คำนึงและสนิทสนมกับคนในชุมชน อันจะส่งผลต่อความร่วมมือในการตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวร่วมกันในอนาคต

มิติที่ 3 มิติเกี่ยวกับการเผชิญต่อวิกฤติของชุมชนท่องเที่ยว

จากการศึกษาเกี่ยวกับการเผชิญต่อวิกฤติของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เตอร์กิงไทยดอทคอมนั้น แบ่งออกเป็น 2 กรณี นั่นคือ กรณีการเกิดวิกฤติความขัดแย้งภายในชุมชน และกรณีการเกิดวิกฤติทางธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ในการจัดการต่อวิกฤติความขัดแย้งทั้งสองกรณีข้างต้น ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

กรณีการเกิดวิกฤติความขัดแย้งภายในชุมชน สมาชิกในชุมชนจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขวิกฤติความขัดแย้งดังกล่าว แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก เลือกที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมให้บุคคลที่มีความขัดแย้งกันนั้น มาข้อเท็จจริงและเหตุผลมานำเสนอต่อชุมชน เพื่อขจัดความสับสน กลุ่มที่สอง เลือกที่จะไม่แสดงความคิดเห็นใด ๆ ต่อวิกฤติความขัดแย้งนั้น และกลุ่มสุดท้ายเลือกจะหลีกเลี่ยงออกจากชุมชนเป็นการชั่วคราว

Glamble and Glamble เสนอว่า ในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีหลักสำคัญประการหนึ่ง คือ บุคคลต้องตระหนักว่าความขัดแย้งสามารถระงับลงได้โดยการใช้เหตุผล ความขัดแย้งจะมีโอกาสแก้ไขได้ดียิ่งขึ้น ถ้าผู้ที่ขัดแย้งรู้ดีว่ามีทางออก โดยอาจถอนตัวออกจากการโต้เถียง หรือยอมอีกฝ่ายหนึ่ง หรือหันเหความสนใจไปจากเรื่องนั้น ค้นหาสาเหตุหรือข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยไม่กล่าวโทษกันหรือไม่พยายามบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับความคิดเห็นของตน

Heath and Bryant ได้สรุปแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งทั้งสิ้น 4 วิธีการ ได้แก่ หลักการแรก คือ หลักการประนีประนอม (Compromise) คือ ทั้งสองฝ่ายต่างแลกเปลี่ยนความรู้สึก ความต้องการ เพื่อให้ทราบความรู้สึกหรือความต้องการที่แท้จริงของแต่ละฝ่าย แล้วค่อยหาวิธีหรือทางเลือกที่ทั้งสองฝ่ายพอใจ หลักการที่สอง คือ หลักการแข่งขัน (Competition) การคาดการณ์ว่าใครเป็นผู้ชนะ และใครเป็นผู้แพ้ โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไข ซึ่งถ้าเป็นความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น การแข่งขันจะไม่รุนแรง และความขัดแย้งนั้นอาจนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น หลักการที่สาม คือ หลักการปรับให้เหมาะสม (Accommodation) หมายความว่า ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพยายามจะลด

ความขัดแย้งลงโดยปรับอารมณ์หรือความรู้สึกของอีกฝ่ายให้สงบลง และหลักการสุดท้าย คือ หลักการหลีกเลี่ยง (Avoidance) ซึ่งฝ่ายหนึ่งจะหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งโดยอาจเดินออกไป หรือหันเหความสนใจโดยการเปลี่ยนเรื่องหรือใช้อารมณ์ขัน เป็นต้น

จากแนวคิดข้างต้น จะพบว่า วิธีการในการมีส่วนร่วม เกี่ยวกับการลดทอนความขัดแย้งที่เกิดขึ้นของสมาชิกในชุมชนนั้น สอดคล้องกับวิธีการจัดการความขัดแย้งดังกล่าว นั่นคือ สมาชิกในชุมชนกลุ่มแรก เลือกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้บุคคลเสนอข้อเท็จจริงและเหตุผลต่อชุมชน การมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นไปเพื่อต้องการระงับความสับสนภายในชุมชน โดยสมาชิกในกลุ่มนี้เชื่อว่า ข้อเท็จจริงจะเป็นหลักฐานที่ดีในการจัดการปัญหาอย่างเป็นธรรม ขณะที่สมาชิกในกลุ่มที่สอง เลือกที่จะนิ่งเฉยต่อวิกฤติความขัดแย้งนั้น โดยเชื่อว่า การยุติบทบาทในการแสดงความคิดเห็นต่อความขัดแย้งนั้น ๆ หรือการหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง จะทำให้สถานการณ์ค้นพบทางออก ในทางตรงกันข้าม หากสมาชิกยังเข้าไปมีส่วนร่วม จะทำให้เกิดความแตกแยกทางความคิดมากขึ้นไปอีก

อย่างไรก็ตาม การเลือกออกจากชุมชนชั่วคราวของสมาชิกในกลุ่มสุดท้าย ด้วยเหตุผลของความเบื่อหน่ายต่อสถานการณ์นั้น แสดงถึงการปฏิเสธการมีส่วนร่วมต่อการดำรงอยู่ของชุมชน ในการกรณีการหลีกเลี่ยงออกจากชุมชนนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ผลกระทบจากการหลีกเลี่ยงของสมาชิกในกลุ่มนี้นั้นอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรก ความเป็นไปได้อย่างมากที่สมาชิกในกลุ่มนี้จะกลับมาสร้างวิกฤติความขัดแย้งให้กับชุมชน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มนี้จะไม่มีประสบการณ์ในการจัดการวิกฤติความขัดแย้งใด ๆ ร่วมกับชุมชน และลักษณะที่สอง สมาชิกที่หลีกเลี่ยงออกจากชุมชนเมื่อเกิดวิกฤติความขัดแย้งนี้ อาจออกจากเป็นการถาวร หากพบว่าวิกฤติความขัดแย้งในชุมชนนั้น ยังไม่ได้รับการแก้ไข หรือเกิดวิกฤติความขัดแย้งขึ้นในชุมชนบ่อยครั้ง

นอกจากวิธีการจัดการวิกฤติความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในชุมชนข้างต้นแล้ว งานวิจัยชิ้นนี้ยังศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการร่วมแก้ไขวิกฤติทางธรรมชาติของสมาชิกในชุมชน โดยพบกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกันลดทอนวิกฤติทางธรรมชาติ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 14 แสดงขั้นตอนการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติ กรณีการสร้างกระเช้าขึ้นอุทยานแห่งชาติ ดอยหลวงเชียงดาว และอุทยานแห่งชาติภูกระดึง ของชุมชนท่องเที่ยวเทรกกิ้งไทยดอทคอม

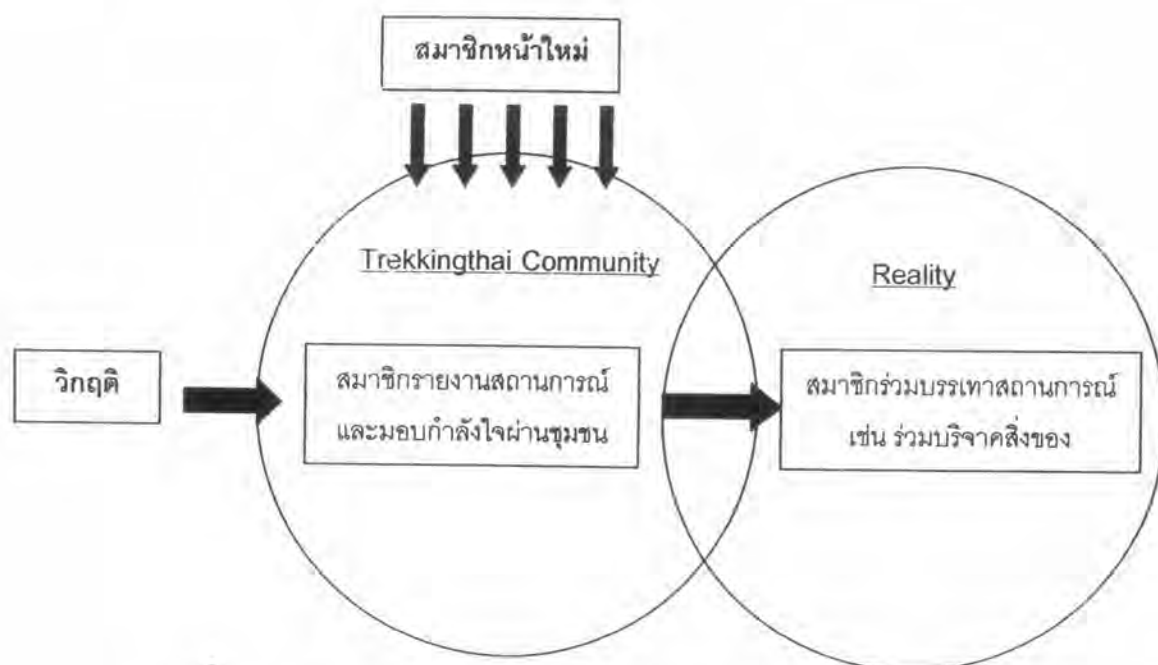
จากแผนภาพแสดงให้เห็นกระบวนการประสานความร่วมมือของชุมชนในการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติ นั่นคือ เริ่มต้นจากการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤติทางธรรมชาติต่าง ๆ ให้สมาชิกในชุมชนรับทราบ โดยความร่วมมือกันทั้งจากเว็บมาสเตอร์ และการแจ้งข่าวสารของสมาชิกในชุมชน จากนั้น สมาชิกในชุมชนจะร่วมมือกับทางเว็บไซต์ในการค้นหาข้อมูล / ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เผชิญต่อวิกฤติเหล่านั้นมานำเสนอในชุมชน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็นหลักฐานในการต่อรอง ขั้นตอนถัดมา เว็บไซต์จะดำเนินการจัดทริปการเดินทางไปยังสถานที่ที่เผชิญต่อวิกฤติ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดยในขั้นตอนนี้ เว็บไซต์ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนในการออกร่วมเดินทาง และท้ายสุดเมื่อเว็บไซต์มีข้อเท็จจริงที่มากพอที่จะคัดค้านการสร้างกระเช้าทั้งสองแห่ง จึงทำการล่ำรายชื่อสมาชิกตามความสมัครใจ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชนเป็นอย่างดี

Charles Watking ได้เสนอการวิเคราะห์เงื่อนไขที่สำคัญของความขัดแย้ง โดยกล่าวว่า เมื่อแต่ละฝ่ายที่เกิดความขัดแย้ง มีการกระทำที่เป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ 4 อย่าง คือ ประการแรกแต่ละฝ่ายได้รับวัตถุประสงค์ที่ต้องการร่วมกัน ประการที่สอง แต่ละฝ่ายยุติความขัดแย้งนั้นลง

ประการถัดมา คือ สร้างการต่อต้านฝ่ายตรงข้าม และประการสุดท้าย คือ ติดต่อสื่อสารบางประการกับฝ่ายตรงข้าม

จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เงื่อนไขที่สำคัญของความขัดแย้งของ Charles Watking ข้างต้น พบว่า กระบวนการประสานความร่วมมือของชุมชนในการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาตินั้น เป็นกระบวนการความร่วมมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน นั่นคือ ต่อด้านนโยบายการทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติที่ชุมชนหวงแหน กล่าวคือ เมื่อชุมชนเผชิญกับสถานการณ์ที่ภาครัฐประสงค์จะสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก หากแต่ต้องทำลายทรัพยากรธรรมชาติบางส่วนลง ทำให้เป้าหมายร่วมกันของชุมชน คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติสั่นคลอน เป็นเหตุให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ จึงร่วมมือกันคัดค้านนโยบายดังกล่าว ตามขั้นตอนที่มีรูปแบบแน่นอน เพื่อต่อรองกับภาครัฐให้ยุตินโยบายดังกล่าว

ขณะเดียวกัน การเกิดวิกฤติทางธรรมชาติ กรณีธรณีพิบัติภัยสึนามิ ชุมชนเทรคกิ้งไทย ดอทคอม มีการกระบวนการประสานความร่วมมือ ดังนี้

ภาพที่ 15 แสดงขั้นตอนการร่วมคลี่คลายวิกฤติทางธรรมชาติ กรณีการพิบัติภัยสึนามิ ของสมาชิกในชุมชนท่องเที่ยวเทรคกิ้งไทยดอทคอม

จากแผนภาพจะเห็นได้ว่า กรณีการเกิดวิกฤติทางธรรมชาติกรณีพิบัติภัยสึนามิ เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจร่วมกันของสมาชิกในชุมชนนครคังไทยดอทคอม ไม่เว้นแม้กระทั่งสมาชิกหน้าใหม่ที่เข้ามาแวะเวียนเพื่อชมภาพสถานการณ์ดังกล่าว รวมถึงร่วมรายงานสถานการณ์ดังกล่าว เป็นเหตุให้ชุมชนนครคังไทยดอทคอมได้กลายเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกรณีพิบัติภัยสึนามิ อันนำไปสู่ความรู้สึกร่วมกันของทั้งสมาชิกหน้าใหม่ และสมาชิกในชุมชน ก่อให้เกิดความพร้อมใจกันคลี่คลายสถานการณ์วิกฤติทางธรรมชาติดังกล่าว นั่นคือ เป็นไปตามแนวความคิดการคลี่คลายสถานการณ์ของ Charles Watking ตามแนวทางข้างต้น

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสังเกตจากผลการศึกษาเกี่ยวกับความมีส่วนร่วมในการแก้ไขวิกฤติทางธรรมชาติของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์นครคังไทยดอทคอมนั้น จะพบว่า เมื่อเป้าหมายของชุมชนถูกวางไว้ที่ "การอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ" แล้ว เป็นเหตุให้การแสดงความคิดเห็นภายในชุมชน ซึ่งเดิมที่มีความหลากหลาย กลายเป็นชุมชนที่มีการแสดงออกในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ต่อต้านนโยบายใด ๆ ก็ตามที่กระทบต่อธรรมชาติ ดังจะสังเกตได้จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า สมาชิกใดก็ตามที่มีความคิดเห็นแตกต่างออกไปจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนในชุมชน เนื่องจากมีความรู้สึกแปลกแยกต่อชุมชน หรือหากแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจะไม่ได้ได้รับความสนใจใด ๆ จากชุมชน ทำให้ท้ายสุดสมาชิกที่มีความคิดเห็นหลากหลายจะยุติบทบาทการนำเสนอความคิดเห็นของตนต่อชุมชนโดยปริยาย

ผลที่เกิดขึ้นจากการแสดงความคิดเห็นในลักษณะ "ต่อต้าน" นโยบายเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติที่ไร้ความหลากหลายนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า เป็นการตีกรอบความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนที่มีต่อวิกฤติทางธรรมชาตินั้น ๆ ดังนั้น จึงพบว่าในการพิจารณาตัดสินใจเลือกให้ความร่วมมือต่อการลดทอนวิกฤติทางธรรมชาติใด ๆ ของชุมชนนั้น เป็นเพียงการตัดสินใจของกลุ่มบุคคลในชุมชน โดยอาศัยเป้าหมายของชุมชนเป็นตัวกล่าวอ้างเท่านั้น มิได้มาจากการพิจารณาตัดสินใจร่วมกันของชุมชน อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นการตัดสินใจของกลุ่มบุคคลในชุมชนเท่านั้น แต่สมาชิกในชุมชนยังคงเชื่อว่า ความร่วมมือคลี่คลายวิกฤติดังกล่าวเป็นไปตามความคิดเห็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของคนส่วนใหญ่ในชุมชน จึงทำให้ไม่เกิดการโต้เถียงใด ๆ ในชุมชน

มิติที่ 4 มิติเกี่ยวกับบทบาทของเว็บมาสเตอร์ (Webmaster)

จากการศึกษา พบว่า ในการก่อตัวของชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมนั้น เว็บมาสเตอร์ (Webmaster) มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้บุคคลเข้ามามีปฏิสัมพันธ์ภายในชุมชน กล่าวคือ กลยุทธ์ที่มุ่งเน้น "การสานสัมพันธ์" ระหว่างสมาชิกนั้น เป็นเหตุจูงใจที่ดีในการสร้างความรู้จัก คู่้นเคย สนิทสนมระหว่างบุคคลที่ไม่เคยเห็นหน้าค่าตากันมาก่อน ซึ่งกลยุทธ์นี้เอง นำไปสู่การตัดสินใจท่องเที่ยวในเชิง "ธุรกิจ" ที่เว็บมาสเตอร์วางไว้ ดังนั้น จากบทบาทในการสร้าง / กำหนดความเป็นไปในเว็บไซต์ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย โดยอาศัยแนวคิดการออกแบบเว็บไซต์ Community ได้ดังนี้

จากแนวคิดการออกแบบเว็บไซต์ Community ของ Amy Jo Kim กล่าวว่า การสร้างเว็บไซต์ที่จะประสบความสำเร็จ หรือได้รับการตอบรับจากผู้เข้าชม สิ่งแรกที่คุณออกแบบต้องคำนึงถึง คือ ความน่าสนใจของเว็บไซต์ และความสามารถของเว็บไซต์ในการดึงดูดให้ผู้เข้าชมกลับมาเป็นสมาชิกกับทางเว็บไซต์ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1) ผู้ออกแบบจะต้องวางวัตถุประสงค์ในการทำเว็บไซต์ไว้อย่างชัดเจน 2) ควรมีผู้นำทางความคิด เพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถสอบถามข้อมูลได้ 3) ควรตั้งกฎพื้นฐานในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นได้ และใช้กฎดังกล่าวควบคุมมาตรฐานการมีส่วนร่วมในเว็บไซต์ 4) สร้างให้ผู้เข้าชมเว็บหน้าใหม่กลายเป็นคนสำคัญในเว็บไซต์ 5) จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิก เช่น นัดพบปะสมาชิก ฯลฯ และ 6) ต้องคิดหาเทคโนโลยีที่สามารถช่วยให้สมาชิกสามารถ link ไปยังหน้าต่างย่อยของเว็บโดยวิธีง่ายตาย

จากแนวคิดข้างต้น จะพบว่า ในการสร้างชุมชนท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ตดังกล่าว เว็บมาสเตอร์มีรูปแบบการสร้างชุมชนที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Amy Jo Kim กล่าวคือ ในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อให้เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอม กลายเป็น "ชุมชน" เว็บมาสเตอร์เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างความรู้จักกันระหว่างสมาชิก จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างเว็บไซต์ดังกล่าว คือ "สานสัมพันธ์" กันระหว่างบุคคลในเว็บไซต์ การสานสัมพันธ์นี้เองเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ให้เว็บไซต์ท่องเที่ยวธรรมดา ๆ กลายเป็น "ชุมชน" ที่ได้รับความนิยม เนื่องจากบุคคลที่เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์ในครั้งแรก เมื่อได้รับการทักทายตอบรับจากคนในชุมชน ทำให้บุคคลนั้นอยากกลับมาเข้ามาในเว็บไซต์ เพื่อพูดคุยทำความรู้จัก "เพื่อนใหม่" ในโลกไซเบอร์สเปซที่มีความชอบหรือรักในสิ่งเดียวกัน นั่นคือ การท่องเที่ยว

ขณะเดียวกัน เว็บมาสเตอร์ยังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกฎ กติกาการอยู่ร่วมกันของสมาชิก กล่าวคือ ในการเข้าใช้เว็บไซต์ หรือกระดานสนทนาของสมาชิกในชุมชน เว็บมาสเตอร์ได้ทำการกำหนดกติกาในการสนทนาในเว็บไซต์ ได้แก่ ไม่ใช้ถ้อยคำหยาบคาย หลีกเลี่ยงประเด็นการสนทนาที่อาจก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชน เช่น ประเด็นการเมือง ประเด็นศาสนา เป็นต้น ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่า การกำหนดกฎกติกาดังกล่าว เว็บมาสเตอร์ได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดีจากสมาชิกในชุมชน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยยังพบอีกว่า ในการกำหนดกติกาบางประการขึ้นใช้ในชุมชนของเว็บมาสเตอร์ ผลตอบรับยังไม่เป็นไปตามกติกา นั่นคือ การกำหนดกติกาการเข้าใช้กระดานสนทนา เพื่อให้สมาชิกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกันได้อย่างหลากหลาย ในประเด็นนี้ หากมองในภาพรวม ชุมชนดังกล่าวดูเหมือนจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างอิสระ แต่หากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นในการคัดค้านการทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติ ตามกรณีศึกษาต่าง ๆ แล้ว สมาชิกในชุมชนจะตีกรอบความคิดมุ่งไปในประเด็นต่อต้านสิ่งที่จะทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติเท่านั้น เพื่อเป้าหมาย (การอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ) ในการอยู่ร่วมกันของชุมชน ทำให้มิติทางความคิดของชุมชนไม่หลากหลาย

นอกจากนี้ จากผลการศึกษาพบว่า เว็บมาสเตอร์ยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางความคิดของสมาชิกในชุมชน ดังจะเห็นได้จากความพยายามของเว็บมาสเตอร์ในการเข้ามาให้ข้อมูลข่าวสารกับสมาชิกทั้งหน้าเก่า และหน้าใหม่ ทำให้สมาชิกรู้สึกมีส่วนร่วมกันชุมชน เนื่องจากรู้สึกว่าได้พบปะ พูดคุย และได้รับการต้อนรับจากเจ้าของเว็บไซต์เป็นอย่างดี บทบาทการเป็นผู้นำทางความคิดนี้ ยังหมายรวมถึงการวางตัว / การแสดงออกของเว็บมาสเตอร์ต่อชุมชน นั่นคือ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิก พบว่า สมาชิกทุกคนล้วนพึงพอใจต่อบทบาทความเป็นกันเอง ความใจกว้างของเว็บมาสเตอร์ อีกทั้งภาวะความเป็นผู้นำในยามที่ชุมชนเผชิญกับวิกฤติต่าง ๆ

เว็บมาสเตอร์ยังให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน โดยจัดกิจกรรมนัดพบปะสมาชิกภายนอกเว็บไซต์ เพื่อทำความรู้จักสมาชิกในชุมชนให้มากขึ้น และท้ายสุด ในการทำให้เว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมเป็นที่รู้จักของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้น เว็บมาสเตอร์ยังให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถพบเว็บไซต์เทรคกิ้งไทยดอทคอมได้โดยง่ายจากค้นหาข้อมูล (Search) เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตรู้สึกคุ้นเคยกับเว็บไซต์ดังกล่าวโดยง่าย ในทำนองเดียวกัน เทคโนโลยีการเชื่อมโยง (link) ข้อมูลจากหน้าต่างหลักของเว็บไซต์ไปสู่หน้าต่างย่อยนั้น เว็บมาสเตอร์ออกแบบให้สมาชิก

สามารถใช้งานได้ง่าย ไม่สับสน ทำให้โอกาสในการภักดีต่อเว็บของสมาชิกในชุมชนมีมากขึ้น อีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นชุมชนในเว็บไซต์อื่น ๆ เพื่อหาข้อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างกันของชุมชน รวมทั้งศึกษาความผูกพันในระยะยาวของชุมชนนั้น ๆ เพื่อนำมาสนับสนุนผลการวิจัยชิ้นนี้ ที่แสดงให้เห็นความผูกพันกันในระยะยาวของชุมชนรูปแบบใหม่ ซึ่งปฏิเสธข้อสังเกตที่ว่า “ชุมชนในรูปแบบใหม่ มีการรวมตัวกันง่าย จะแตกสลายได้ง่าย”
2. ควรทำการต่อยอดการศึกษาจากงานวิจัยชิ้นนี้ เกี่ยวกับการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนตามความสนใจเฉพาะกลุ่ม ภายหลังจากการทำควมรู้จักระหว่างกันในชุมชนว่า เมื่อสมาชิกรวมกลุ่มกันแล้ว จะเกิดการสร้างเครือข่ายของชุมชนต่อไปอย่างไร เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนหรือไม่ อย่างไร

ข้อเสนอแนะสำหรับเว็บมาสเตอร์ (Webmaster)

ในการจัดการปัญหาความขัดแย้ง เมื่อชุมชนเผชิญกับวิกฤติความขัดแย้งทางความคิด ภายในชุมชนนั้น เว็บมาสเตอร์ควรให้ความสนใจกับกลุ่มสมาชิกที่หลีกเลี่ยงการเผชิญต่อวิกฤติ โดยการออกจากชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าวชั่วคราว เนื่องจากมีความเป็นไปได้มากที่สมาชิกในกลุ่มนี้จะค้นพบแหล่งข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนั้น เว็บมาสเตอร์ควรทำการประเมินผลความพึงพอใจของสมาชิกในชุมชน และให้ความสำคัญกับกลุ่มที่หลีกเลี่ยงออกจากชุมชนนี้ เพื่อทราบความต้องการของบุคคล และหาวิธีการชักจูงใจให้บุคคลกลับเข้ามายังชุมชนอย่างถาวร

ท้ายสุด ในการประสานความร่วมมือของสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับการลดทอนวิกฤติทางธรรมชาติ ควรกระตุ้นให้สมาชิกสามารถแสดงออกทางความคิดเห็นในหลากหลายมุมมอง และให้ความสำคัญกับทุก ๆ ความคิดเห็น เพื่อสร้างความรู้สึกในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน แม้ว่าในท้ายสุดจะตัดสินใจคัดค้านนโยบายรัฐ ก็ควรสรุปผลการตัดสินใจให้ชุมชนทราบ และชี้แจงเหตุผลในการเลือกตัดสินใจนั้น ๆ เพื่อให้สมาชิกในชุมชนรู้สึกได้ว่า ความคิดเห็นของตนมีความสำคัญต่อชุมชนเช่นกัน ทั้งนี้ เพื่อสร้างให้ชุมชนท่องเที่ยวดังกล่าวสามารถเป็นตัวแทนที่ดีในการประสานความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในอนาคต